

Niilo Mäki -säätio sr

VUOSIKERTOMUS 2021

Hyväksytty hallintoneuvoston kokouksessa 11.4.2022

Kannen kuva: Lasse Eskola

Sisällys

1. Tiivistelmä Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2021	4
2. Hanketoiminta vuonna 2021	12
3. Lastentutkimuslinikka	30
4. Koulutus ja julkaisutoiminta	31
5. Hallinto- ja tukipalvelut	38
6. Yhteistyö Suomessa	40
7. Kansainvälinen toiminta	43

Liitteet

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin tutkijoiden julkaisut 2021

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2021

Liite 3. NMI:n koulutukset ja OPH-rahoitteiset koulutukset vuonna 2021

Liite 4. Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto ja hallitus 2021

1. Tiivistelmä Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2021

Niilo Mäki Instituutti on yksi merkittävimmistä oppimisvaikeusalan toimijoista Suomessa. Yli 30 vuotta toimineen instituutin toiminnan vahvoja arvoja ovat tutkimusperustaisuus, aktiivinen ja laadukas tutkimus- ja kehittämistoiminta, henkilöstön osaaminen ja asiantuntijuus sekä korkealuokkainen koulutus- ja julkaisutoiminta. Asiantuntijoiden työ luo uusia tutkimustuloksia, toimintamalleja, menetelmiä, materiaaleja ja muita tuotoksia, joita voidaan soveltaa käytännön toimijoiden tueksi. Niilo Mäki -säätiön vahvuus on erityisesti toiminnan tutkimusperustaisuus, mikä ilmenee myös muiden järjestöjen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Toiminnan ydinajatuksena on vahva tutkimuksen ja käytännön yhteistyö. Tätä on toteutettu yli 30 vuoden ajan muun muassa Perheneuvolan ja Niilo Mäki Instituutin yhdessä ylläpitämän Lastentutkimuslinikan kautta.

Olennaiset tapahtumat vuonna 2021

Säätiön toiminta yleisesti

Vuonna 2020 Niilo Mäki -säätiö sr:n (rekisteröity säätiö) toiminta kohdentui sääntöjensä mukaisesti lasten ja nuorten neuropsykologisen arvioinnin ja kuntoutuksen kehittämiseen. Säätiön ylläpitämän Niilo Mäki Instituutin keskeisenä tehtävänä on lasten ja nuorten oppimisvaikeuksien ja kehityksen erityishäiriöiden tutkimus ja niihin liittyvä arvioinnin ja kuntoutusmenetelmien kehittäminen, julkaisu ja kokeileminen, sekä alan asiantuntijoiden täydennyskoulutus. Niilo Mäki Instituutin toiminta vaikuttaa ja kohdentuu erityisesti oppimisvaikeuksia kohdanneisiin lapsiin ja nuoriin, heidän perheisiinsä, oppimisvaikeuksia työssään kohtaaviin ammattilaisiin, alalla toimiviin järjestöihin sekä oppilaitoksiin.

Niilo Mäki -säätiö juhlisti 30-vuotista taivaltaan 17.11.2021. Juhlaa oli myöhästetty vuodella koronapandemian vuoksi.

Niilo Mäki -säätiön uusi strategia otettiin käyttöön vuonna 2021 ja sen toteutusta jatketaan vuoteen 2026. Uudessa strategiassa painopistealueet ovat: *korkeatasoinen tutkimus kohtaa käytännön, rohkeasti uudistuvat toimintamuodot sekä aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen.*

COVID-19 -pandemian vaikutukset säätiön toimintaan

Vuonna 2021 jatkunut COVID-19 -pandemia vaikutti säätiön toimintaan. Etätyötä ja osittaista etätyötä (hybridimalli) jatkettiin hallituksen ja kunnan suositusten mukaisesti niissä työtehtävissä, jossa se oli mahdollista. Toimistolla työskentelivät ne henkilöt, joiden työtehtävät sitä edellyttivät. Palaverit ja kokoukset pidettiin matkustamisen sijasta pääsääntöisesti etäkokouksina. Koulutustoimintaa toteutettiin verkossa ja siihen liittyviä toimintamuotoja kehitettiin aktiivisesti. Muun muassa neuvottelutila muutettiin väliaikaisesti verkkolähetyksiin ja nauhoituksiin soveltuvaksi studiotilaksi. Perinteikäs Hyvä alkua -tapahtuma toteutettiin suurimmalta osin verkkototeutuksena, lukuun ottamatta muutamia työpajoja. Koulutukset toteutuivat erittäin hyvin. Julkaisumyynti jäi odotuksia vähäisemmäksi ja väheni edelliseen vuoteenkin verrattuna. Tutkimus- ja kehittämishankkeiden toimintaa järjestettiin uusilla ja innovatiivisilla tavoilla, jotta toiminta saatiin jatkumaan pandemiasta huolimatta hankkeiden tavoitteiden mukaisesti.

Korkeatasoinen tutkimus kohtaa käytännön

Oppimisvaikeuksiin liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta on Niilo Mäki -säätiön ja sen ylläpitämän Niilo Mäki Instituutin ydintoimintaa. Niilo Mäki Instituutissa oli vuonna 2021 käynnissä 16 avustuksen saanutta tutkimus-, kehittämis- tai selvityshanketta (vuonna 2020 16 hanketta), yksi STEAn myöntämä yleisavustus säätiön perustoimintaan, kaksi NMI:n

omarahoitteista kehittämishanketta, sekä 18 Opetushallituksen tukemaa opetustoimen henkilöstökoulutushanketta (vuonna 2020 yhdeksän hanketta).

Uusia hankehakemuksia tehtiin vuoden 2021 aikana 19 kappaletta, joiden hakusumma oli yhteensä 8 357 428 €. Helmikuuhun 2022 mennessä on myönteisen päätöksen saanut 10 kappaletta (52,6 %; myönnetty yhteensä 2 829 972 €) ja kielteisen päätöksen 6 kappaletta (31,6 %, haussa ollut 2 428 630 €). Osa myönnettyistä hankkeista on laajan kokonaishankkeen osatoteutuksia, mikä vaikuttaa myönnettyjen hankkeiden yhteissummaan. Päätöksiä odotetaan vielä kolmesta vuonna 2021 laaditusta hakemuksesta.

Niilo Mäki -säätiön hallintoa ylläpidettiin pääosin STEA:n yleisavustuksella, hankkeilta kerätyillä yleiskustannusosuuksilla ja koulutus- ja julkaisutoiminnan tuotoilla. Yleiskulua (hankkeissa myöntöajankohdasta riippuen 15-20 % kuluista ja kokonaiskustannusmallia noudattavien hankkeiden osalta 55-70 %) perittiin kaikilta hankkeilta, joiden rahoittajan säännöt eivät sitä erikseen kieltäneet. Vuoden 2021 hankehakemuksissa yleiskulukerroin oli 20 %. Yleiskustannusosuudella katettiin hankkeille yhteisiä kuluja (mm. yhteiset tilat, hallinnon ja tukipalvelujen henkilöstökuluja, työterveys, siivous, yritysvakuutukset, työkykyä ylläpitävät toimet, virkistystoimet). Vuonna 2021 hallinnon ja tukipalveluiden sekä yleisten kulujen kulurakennetta oli tarkistettu vuoden 2021 alusta merkittävästi vähentyneen (-70 000 €) STEA:n yleisavustuksen vuoksi. Yleisavustus tulee vähenemään vuoden 2022 alusta alkaen vähenemään toisella 70 000 €:lla.

STEA:lta saadun yleisavustuksen lisäksi säätiöllä oli vuonna 2021 avustus- ja projektirahoituksella rahoitettua toimintaa seuraavasti.

STEA:n avustamaa hanketoimintaa olivat varhaiskasvatukseen kohdentuva *Leikitään ja keskitytään yhdessä* (C7291), viittomakielisten lasten tukemiseen painottuva *Vikke – viittomakielisten lasten kielellisen kehityksen tuki* (C7407), kohdennettu avustus *Lukumummi ja -vaari toiminnan levittämiseen* (AK4398), *Työikäisten hahmottamisen kuntoutus – Hahku-T* (C4278) sekä uusi vuoden 2021 aikana alkanut *Nuorten Hahmola* (C9356).

Tartu tarinaan-hanke jatkui Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen rahaston tuella. Hankkeen tavoitteena on lisätä alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä kiinnostusta lukemista ja kirjoja kohtaan. Hankkeessa tuotettuja lukubokseja laadittiin ja toimitettiin keskisuomalaisiin päiväkodeihin.

Oppimisvaikeuksien arviointi ja tukeminen suomenruotsalaisissa kouluissa ja päiväkodeissa -hanke (ILS2) jatkui Svenska Kulturfonden-, Svenska Folkskolans Vänner- ja Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne -säätiöiden rahoituksella. ILS2-hanke sisältää kaksi osahanketta: ILS-luki (lukemisen, kirjoittamisen ja nimeämisen taidot) ja ILS-tark (tarkkaavuuden ja itsesäätelyn taidot).

Suomen Akatemian tukemia tutkimushankkeita oli vuonna 2021 käynnissä kaksi: ReadDrama (Akatemiatutkijan hanke ja tutkimuskulut: *Projektimuotoisen lukuteatterin vaikuttavuus lukivaikeuskuntoutuksessa*) sekä siihen liittyvän tutkimusryhmän perustamiseen tarkoitettu ReadMore (Projektihanke: *Lukuteatteri lukivaikeuskuntoutuksen tukena*).

EU:n Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Network (ITN) -hankkeen *Neo-Prism-C (Neurodevelopmental Optimal-Predictors Risk Factors and Intervention from a systems approach to maladjustment in children)* tutkimustyötä jatkettiin. Vuosille 2019-2022 ajoittuva tohtorikoulutushanke on Kyproksen yliopiston vetämä ja Niilo Mäki -säätiö on mukana hankekonsortiossa. Säätiön isännöimän väitöskirjaopiskelijan tutkinto tehdään Jyväskylän yliopistoon.

Ulkoasianministeriön *eTaleAfrica* -kehitysyhteistyöhanke jatkui eTale-ympäristön ja sen sisältöjen kehittämisellä. Hankkeeseen liittyvät työpajat jouduttiin koronan vuoksi järjestämään etäyhteyksillä. Hankkeen kumppaneina toimivat University of Zambia (Sambia), University of

Namibia (Namibia), Kenya Institute of Special Education (Kenia) ja Archbishop Mihayo University College of Tabora (Tansania) sekä Jyväskylän ja Helsingin yliopistot.

Teknolohiateollisuuden 100-vuotissäätiön rahoituksella käynnistettiin *EPM-pelaamalla paremmaksi* -hanke, jossa tavoitteena on kehittää alakouluun soveltuva uudenlainen matematiikan harjoitusmenetelmä sekä tutkia sen vaikuttavuutta matematiikan taitojen harjoittamisessa.

Opetushallituksen *Lukuliike koulussa pilotin -seurantaprojekti* jatkui alkuvuonna 2021.

Helsingin kaupunki tilasi NMI:ltä *selvityksen työelämäpainotteiseen opetukseen liittyen*. Selvitysprojekti valmistui kesällä 2021.

NMI oli kumppanina Jyväskylän yliopiston koordinoimassa KELA-rahoitteisessa tutkimushankkeessa, jossa jatkettiin Lastentutkimuslinikalla tutkimuksissa ja kuntoutuksessa olleiden lasten seuranta heidän aikuisuudessaan.

Niilo Mäki -säätiön omalla rahoituksellaan toteuttamaa kehitystyötä tehtiin Digilukiseulan yläkouluun suunnatun version ja alakoulun 3.-6. -luokille tarkoitettujen arviointimenetelmien (LUKINO, lukemisen, oikeinkirjoittamisen ja nimeämisen arviointi) parissa. Vuonna 2019 julkaistu toiselle asteelle tarkoitettu Digilukiseula on otettu hyvin vastaan ja 7.-8. -luokille tarkoitettu yläkoulu Digilukiseula julkaistiin syksyllä 2021. Alakoulun välineistön tutkimus- ja kehittämistyö jatkuu LUKINO-hankkeessa vielä vuonna 2022.

Prokoulu -toimintamallista kehitettyä ”hybridiprojektia”, jossa koulutus- ja hanketoiminta liittyvät kiinteästi toisiinsa, jatkettiin suunnitelmien mukaan. Korona aiheutti jonkin verran väliaikaisia muutoksia toteutustapaan tai viivästytti toimintamallin edistämistä. Prokoulu-mallin käyttöönottavat kunnat hankkivat ja sitoutuvat kolmivuotiseen toimintaan, jossa kehitetään kunnan koulujen toimintakulttuuria positiivista käyttäytymistä tukevaksi. Komivuotista Prokoulu-toimintaa on aloitettu vuonna 2019 neljässä kunnassa, vuonna 2020 kahdessa kunnassa ja vuonna 2021 kahdessa kunnassa. Lisäksi uusia neuvotteluja käydään jatkuvasti toiminnan laajentamiseksi myös muihin kuntiin ja varhaiskasvatukseen.

Rohkeasti uudistuvat toimintamuodot

Digitaalisuus on painottunut Niilo Mäki Instituutin toiminnassa ja siihen panostetaan myös jatkossa. Digitaalisuus konkretisoituu mm. digitaalisen arvioinnin mahdollistavassa Arvio-ympäristössä ja siihen kehitetyissä menetelmissä (Digilukiseula nuorille ja aikuisille, Digilukiseula yläkouluun, LUKINO), pelinkehitystyössä (mm. Ekapeli, EPM-Ekapeli Matikka, Spel-Ett), eTaleAfrica-oppimisympäristössä, Vikke-kuntoutusmenetelmän ja tutkimuksissa käytettävien arviointimenetelmien kehittämisessä.

Arvio-ympäristön ylläpidolla varmistetaan sen sisältämien arviointimenetelmien sujuva käyttö. Lisäksi Arvion uusia ominaisuuksia kehitetään vastaamaan käyttäjien tarpeisiin ja toiveisiin.

Niilo Mäki Instituutin kehittämisiä omia tukijärjestelmiä (HR-järjestelmä, Ekapeli-kyselytyökalu) on kehitetty vaiheittain.

Sovelluskehitystä on kohdennettu ydintoimintoihin entistä tarkemmin ja kehittämistyötä on sen myötä voitu tehdä suunnitelmallisemmin ja resursseja paremmin hyödyntäen.

Hallitus hyväksyi varainhoitoon ja sijoitustoimintaan liittyvän sijoituspolitiikan, jonka perusteella laadittiin yksityiskohtaisempi varainhoitoon ja sijoitukseen liittyvä suunnitelma. Suunnitelma otettiin käyttöön vuodenvaihteessa ja sen toteutumista seurataan säännöllisesti.

Aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen

Vuosi 2020 oli Niilo Mäki -säätiön 30-vuotisjuhlavuosi, johon liittyvä pääjuhla järjestettiin marraskuussa 2021. Juhla keräsi Jyväskylään Niilo Mäki -säätiön ja Instituutin toiminnassa olleita yhteistyökumppaneita, hallintoa ja henkilöstöä juhlistamaan säätiötä. Tilaisuudessa

julkistettiin Onerva Mäki – Erilaisten asialla -teos sekä Niilo Mäki -säätiön väitöskirjapalkinnot, jotka myönnettiin kahdelle ansiokkaalle väitöskirjalle, joissa luotu uusi tieto oli sovellettavissa käytännön toimijoiden tueksi. Palkitut väitöskirjat olivat Jingwen Jiangin ”Teachers’ emotions and beliefs: Intertwined with teachers’ support for students’ psychological needs” ja Maria Psyridoun ”Reading development from age 2 to 16: Divergent developmental pathways and their early identification”.

Koulutus ja julkaisutoiminta on keskeinen osa Niilo Mäki -säätiön yleishyödyllistä toimintaa lasten ja nuorten neuropsykologisen arvioinnin ja kuntoutuksen kehittämiseksi. Koulutusta järjestettiin valtakunnallisesti NMI:n omina maksullisina koulutuksina sekä tilauskoulutuksina ja Opetushallituksen rahoittamina koulutuksina. Vuoden 2021 koulutukset järjestettiin verkon välityksellä. NMI järjesti verkossa 53 tilauskoulutuskokonaisuutta. Maksullisia webinaareja toteutettiin 15 kpl ja maksullisia verkkotallenteita oli saatavilla 15.

OPH-koulutushankkeita oli NMI:n toteuttamina käynnissä 18 hanketta (edellisenä vuonna 9). Hankkeista yksi oli Jyväskylän yliopiston koordinoima LukiLoki -täydennyskoulutusohjelma. Lisäksi Lapin yliopiston koordinoimassa hankkeessa ja neljässä Jyväskylän ammattikorkeakoulun koordinoimassa hankkeessa NMI toimii osatoteuttajana. OPH-koulutushankkeissa toteutui 1) 21 verkkokoulutusta, joissa yhteensä 36 opintopistettä, 2) Yhteispeli-webinaareja 24 koulutuspäivää webinaarina ja lisäksi 80 hankkeeseen osallistuvien koulujen webinaaripäivää – yhteensä 104 webinaaripäivää, 3) webinaareja ja lähikoulutuksia 68 koulutusta, joissa yhteensä 151 opintopistettä, sekä 4) 4 lähikoulutusta, joissa 7 lähipäivää.

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin ilmestyi 4 kertaa. Lehden päätoimittajana toimi KT Sirpa Eskelä-Haapanen Jyväskylän yliopistosta. Lisäksi työ alla oli Vammaistutkimuksen teemanumero, joka julkaistaan vuonna 2022.

Koulutus- ja julkaisutiedote julkaistiin sähköisesti kaksi kertaa vuodessa ja lisäksi siitä otettiin pieni painos painettuna. NMI:n toiminnasta, tapahtumista, julkaisuista ja koulutuksista tiedotettiin myös kuukausittain kahdessa erässä ilmestyvällä kuukausikirjeellä (yhteensä noin 30 500 vastaanottajaa) ja tarpeen mukaan täsmätiedotuksin. Tiedotusta painotettiin yhä enemmän myös sosiaaliseen mediaan (Facebook, Twitter ja Instagram). Niilo Mäki Instituutti järjesti virtuaaliset avoimet ovet keväällä 2021.

NMI:n verkkokaupan (Koitu) saavutettavuutta ja helppokäyttöisyyttä parannettiin saavutettavuustyökalulla.

Vuonna 2021 valmistuivat seuraavat NMI:n julkaisut:

- Yläkoulun Digilukiseula, Digitaalinen luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä 7. ja 8. -luokkalaistille
- Kummi 17: Check in Check out (CICO) – en modell för individualiserat beteendestöd i skolan (kirja ja e-kirja)
- Liikkuen matikkaa – Opettajan opas 3.lk matematiikan oppituntien toteuttamiseen liikkuen
- Liikuntabreikit – Opettajan opas oppituntien tauottamiseen liikkuen

Julkaisujen myynti vuonna 2021 toteutui odotettua vähäisempänä (-12 % verrattuna budjetoituun) ja edelliseen vuoteen verrattuna julkaisumyynti laski noin 7%. Koulutusten myynti toteutui 62 % parempana vuoden ennako-odotuksiin verrattuna. Myös edelliseen vuoteen verrattuna koulutusmyynti kasvoi 11%. Koulutusten järjestäminen verkkototeutuksilla on kasvattanut koulutustoiminnan osuutta COVID-pandemiasta huolimatta. Julkaisumyynnin vähäisyyttä saattaa selittää se, että uusia myyntituotteita julkaistiin edellistä vuotta vähemmän.

Prokoulu-toimintamalliin liittyvää koulutushanketta toteutettiin kahdeksan kunnan kanssa (vuonna 2020 6 kuntaa). Prokoulu-toimintaa laajennetaan vaiheittain uusiin kuntiin. Prokoulu-toiminnassa yhdistyy koulutus ja hanketoiminta ja kunta sitoutuu siihen kolmeksi vuodeksi.

Digilukiseula (nuorten ja aikuisten digitaalinen lukiseula) oli NMI:n ensimmäinen digitaaliseen Arvio-ympäristöön kehitetty tuote, jota myydään lisenssipohjaisesti oppilaitoksille ja kunnille. Syksyllä 2021 valmistui Digilukiseulan yläkoulun 7.-8. -luokille tarkoitettu versio. Alakoulun vuosiluokille 3-6 suunnattuja arviointimenetelmiä kehitetään LUKINO-hankkeessa ja ensimmäiset niistä on tarkoitus julkaista syksyllä 2022. NMI:ssa kehitettyyn Arvio-ympäristöön kehitetään jatkossa uusia myyntituotteita sekä myös maksuttomia arviointimenetelmiä

Suomen- ja ruotsinkielisen Ekapelin jakelua ja ylläpitoa jatkettiin Niilo Mäki Instituutissa. Suomenruotsalaisille lapsille tarkoitettu Ekapelistä (SpelEtt) on kehitetty ja tutkittu uutta versiota lukemisen sujuvuuden harjoitteluun ILS2-hankkeessa.

Lastentutkimusklinikan toiminta jatkui Jyväskylän kaupungin perheneuvolan ja Niilo Mäki Instituutin yhteistyönä. Yhteistyö on mahdollistanut hankkeissa kehitettyjen toimintamallien kokeilun käytännön asiakastyössä, NMI:n tutkijoiden tutustumisen ja osallistuminen kliniseen työhön sekä tuonut Instituutin hankkeille läheisen yhteyden käytännön toimintaan ja tutkimustarpeisiin. Lastentutkimuslinikalla tutkittiin 68 lasta oppimisvaikeuksien vuoksi (2018: 55, 2019: 50 ja 2020: 83 lasta). Lapsista 41 % oli Jyväskylän ulkopuolisista kunnista. Kuntoutuksessa kävi 87 lasta (2018: 55, 2019: 83 ja 2020: 72 lasta). Osa kuntoutuksista oli alkanut jo vuonna 2020. Kuntoutusryhmiä toteutui viisi, ja niissä vahvistettiin lasten luku- ja kirjoitustaitoa ja toiminnanohjausta. Keski-Suomen alueen psykologeja konsulttoitiin 60 lapsen asioissa (2018: 215, 2019: 188 ja 2020: 142). Keskimääräinen jonotusaika oli 1 vuotta 7kk. (84 viikkoa) (2018: 1 v. 4 kk, 2019: 1 vuotta 7 kk ja 2020: 1 v 5 kk). Koronan vuoksi osa kuntoutuksista ja verkostotapaamisista toteutettiin etävastaanottona.

Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

Niilo Mäki Instituutin kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa jatkettiin hankesuunnitelmien mukaisesti. NMI:n hankkeista mm. eTale Africa ja NeoPrism-C toteutetaan yhteistyössä ulkomaisten yliopistojen ja muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa. Näiden lisäksi muun muassa Lukumummi ja -vaaritoimintaan liittyen on tullut yhteydenottoja muista maista.

Yhteistyötä (hanketoiminta, materiaalityönto, jne.) jatkettiin alan järjestöjen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten, oppilaitosten ja muiden organisaatioiden kanssa. Niilo Mäki säätiön asiantuntijoita osallistuu mm. muiden alan toimijoiden hankkeiden ohjausryhmiin, neuvottelukuntiin ja asiantuntijafoorumeille. Päätäjien kanssa käytiin vuoropuhelua oppimisvaikeuksiin liittyvissä teemoissa ja asiantuntijalausuntoja annettiin mm. valtion vuoden 2022 talousarvioon. NMI:n asiantuntijuuden näkyminen kansallisesti ja kansainvälisesti on tärkeää tulevien hanke- ja tutkimusrahoitusten saamiselle.

Hallinto ja henkilöstö

Koko vuoden 2021 ajalta tarkasteltuna Niilo Mäki Instituutissa työskenteli palkkasuhteessa tai tuntillistalla keskimäärin 52,9 henkilöä/kk (edellisen vuonna keskimäärin 63 henkilöä/kk), joista kokoaikaisia työntekijöitä oli keskimäärin 29,1 henkilöä kuukaudessa (edellisenä vuonna 27,5) ja osa-aikaisia 20,9 henkilöä (henkilötyökuukausina 11,3 htkk; edellisenä vuonna 11,2 htkk) ja tuntillistalla keskimäärin 9,2 henkilöä kuukaudessa (keskimäärin henkilötyökuukausina 1,90 htkk/kk; edellisenä vuonna 1,92 htkk/kk). Kokoaikaiseksi muutettuna NMI:n kuukausi- ja tuntipalkkaisten työntekijöiden lukumäärä henkilötyövuosina oli vuoden 2021 aikana noin 42,3 henkilötyövuotta (40,6 henkilötyövuotta vuonna 2020) kuukaudessa. Lisäksi NMI:ssä oli keskimäärin 2,1 henkilöä/kk harjoittelussa, apurahalla tai muussa ei-työsuhteisessa tehtävässä.

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto kokoontui puheenjohtajansa Raimo Lappalaisen johdolla vuonna 2021 kaksi kertaa. Niilo Mäki -säätiön hallitus kokoontui vuoden 2021 aikana 10 kertaa. Hallituksen jäseninä olivat vuonna 2021 seuraavat:

Jäsen

Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja
 Paavo Leppänen, varapuheenjohtaja
 Timo Ahonen
 Ulla Richardson
 Päivi Kalilainen
 Anne Korhonen
 Hannu Savolainen

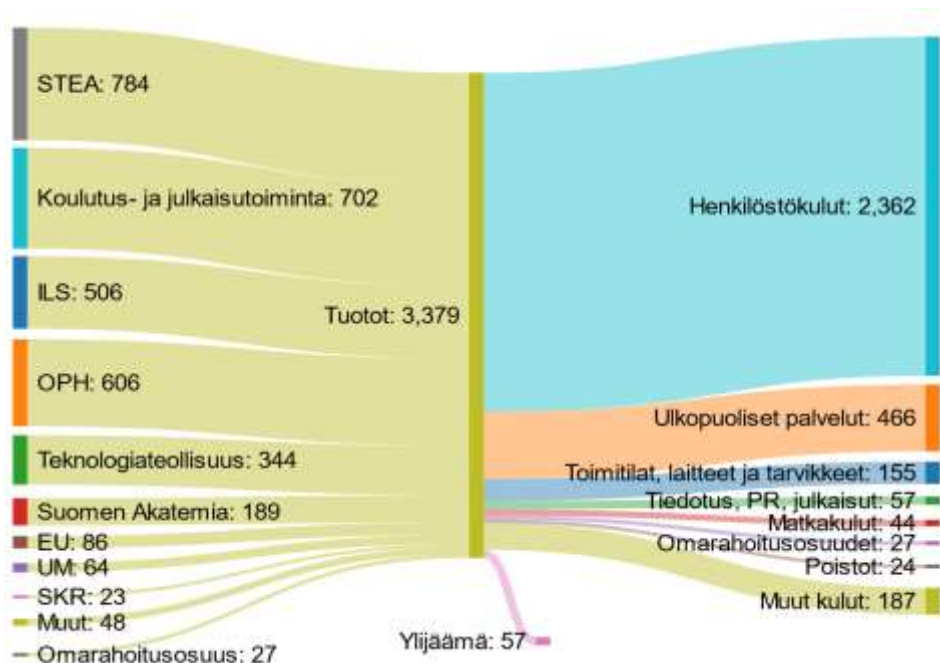
Varajäsen

Onerva Mäki
 Tiina Parviainen
 Reija Alen
 Jyrki Saarivaara
 Seppo Huhtiniemi
 Kirsi Kallionpää
 Tuomo Virtanen

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita hallintoneuvosto- tai hallitustyöskentelystä lukuun ottamatta hallituksen puheenjohtajaa, jolle maksetaan korvausta 2018,28 €/vuosi. Hallituksen varsinaisista jäsenistä Timo Ahonen toimii eTale Africa -hankkeessa hankevetäjänä, josta hänelle maksettiin palkkaa 1200 €/kk. Säätiön lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty muita avustuksia, taloudellisia etuja, rahalainoja tai muita vastaavia etuja.

Talous

Niilo Mäki -säätiön vuositulos vuonna 2021 oli 57 198 € ylijäämäinen (edellinen vuosi: 3990,22 € alijäämäinen). Niilo Mäki -säätiö on hoitanut kaikki taloudelliset velvoitteensa sopimusten mukaisesti. Kuvassa 1 on tiivistettynä Niilo Mäki -säätiön tuloslaskelma vuodelta 2021. Kuluissa mainitut ulkopuoliset palvelut sisältää myös Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiön rahoittaman *EPM -pelaamalla paremmaksi* -hankkeen Jyväskylän yliopistolle kohdentuvan rahoitusosuuden 288 633 €, jonka yliopisto laskutti Niilo Mäki -säätiöltä.

Kuva 1. Niilo Mäki säätiön tuloslaskelma (tuhatta euroa) vuodelta 2021. Ylijäämä esitetty kuluissa.

Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

STEA myönsi vuodelle 2022 jatkorahoitukset jatkuville hankkeille suunnitelmien mukaan. Säätiön hakeman yleisavustuksen (Ay5) STEA myönsi aiemman avustussuunnitelman mukaisena, mikä tarkoittaa avustuksen pienenemistä 70 000 €:lla. Lisäksi STEA myönsi rahoituksen uudelle Pelaa fiksusti – erityislasten liiallisen pelaamisen ja sen haittavaikutusten ennaltaehkäisy.

ILS-hanke sai rahoituksen lukitaitojen pitkittäistutkimuksen jatkamiseen Brita Maria Renlunds minne -säätiöltä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei myöntänyt rahoitusta ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen liittyvälle kehittämis- ja tutkimushankkeelle.

Uusia hankehakemuksia valmistellaan tuleviin hakuihin. Lisäksi NMI:n omarahoitteinen kehittämis- ja tutkimustoiminta on jatkunut suunnitelmien mukaisesti.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koronapandemian vaikutukset sekä yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset vaikuttavat vielä pitkään. Huoli lasten ja nuorten eriarvoisuuden lisääntymisestä, oppimisen edellytysten ja hyvinvoinnin heikentymisestä on kasvanut pandemian aikana ja sen vaikutuksia nähdään vasta vuosien kuluessa. Niilo Mäki -säätiön toiminnalle oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyssä ja oppimisen edistämiseksi vaikeuksista huolimatta on suuri ja entisestään kasvava tarve.

Niilo Mäki -säätiön hankkeiden määrän arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla tai jopa hieman lisääntyvän. Hakemusten valmistelun prosessia on kehitetty määrätietoisesti ja pyrkimyksenä on entisestään parantaa hakemusten läpimeno prosenttia. Henkilöstön määrä on ollut maltillisessa kasvussa ja kasvun arvioidaan jatkuvan. Etätyöskentely sekä etätyöskentelyn ja toimistolla työskentelyn yhdistelmä tulee jatkumaan normaalina vaihtoehtona myös COVID19-pandemian jälkeen.

Koulutustoiminnan odotetaan jatkuvan vähintään nykyisellä tasolla.

Täydennyskoulutushankkeille haetaan myös rahoitusta OPH:lta. Verkkokoulutukset ja webinaarit tulevat olemaan jatkossa olennainen osa koulutustarjontaa. Julkaisujen ja digitaalisten tuotteiden myynnin odotetaan kääntyvään kasvuun erityisesti uusien myyntijulkaisujen myötä.

STEA:n yleisavustus on kahden vuoden aikana puolittunut 280 000 € 140 000 €:oon. Säätiön hallitus ja toimiva johto ovat linjanneet tähän liittyviä toimenpiteitä. Lisäksi on huomioitava, että rahapelituotoilla rahoitettujen avustusten uusi rahoitusmalli otetaan käyttöön vuonna 2024. Uudessa mallissa on tavoitteena turvata rahapelien tuotoilla toimineille avustuksensaajille ennustettava, vakaa ja edunsaajien autonomian turvaava riittävä rahoitus. Mallissa valtionavustuksen kokonaisuus päätetään poliittisella päätöksellä neljälle tulevalle vuodelle kerrallaan.

Säätiön tilinpäätökset vuosina 2017-2019 olivat ylijäämäisiä ja vuoden 2020 taloustilanne olisi todennäköisesti ollut myös positiivinen ilman koronapandemian aiheuttamia muutoksia. Vuosi 2021 toteutui taas ylijäämäisenä. Odotukset tuleville vuosille ovat yleisavustuksen määrän pienenemisestä huolimatta myönteiset. Euroopassa alkuvuonna 2022 tapahtuneet mullistukset eivät ole suoraan vaikuttaneet Niilo Mäki -säätiöön, koska säätiöllä ei ole toimintoja tai kytköksiä Venäjällä tai Ukrainassa. Sotatilanteen globaalit vaikutukset mm. talouteen ja pakolaisvirtoihin voivat kuitenkin välillisesti vaikuttaa säätiöön.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksessa (sote-uudistus) on perustettu hyvinvointialueita, joille kohdentuvien tehtävien järjestäminen tulee johtamaan todennäköisesti rakenteellisiin muutoksiin hyvinvointialueen palveluissa. Jyväskylän kaupungin Perheneuvolan kanssa ylläpidetyn Lastentutkimuskeskuksen toimintakenttä tulee mahdollisesti muuttamaan. Tästä käydään tarkentavia neuvotteluja kuluvan vuoden aikana.

Myönteisen kehittämisen edistämiseksi tehdään paljon työtä. Säätiön toimintaa kehitetään määrätietoisesti ja uuden strategian painotuksilla vahvistetaan säätiön asemaa oppimisvaikeusalan tunnettuna ja arvostettuna toimijana. Uusia tuotteita kehitetään ja aiemmin julkaistuja ajantasaistetaan ja ylläpidetään, NMI:n toiminnan markkinointiin ja näkyvyyteen panostetaan sekä henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia kehitetään. Näillä panostuksilla on vaikutusta pidemmälle aikavälille ja niiden kautta voidaan vahvistaa Niilo Mäki Instituuttia varautumaan myös taloustilanteessa tapahtuviin muutoksiin. Säätiön toiminnassa korostetaan edelleen laadukkuutta ja korkeaa tasoa sekä toimien sovellettavuutta käytännön toimijoiden avuksi.

2. Hanketoiminta vuonna 2021

Leikitään ja keskitytään yhdessä, 2020-2022

Projektin vetäjä: Liisa Klenberg

Henkilöstö (2021): Liisa Klenberg, PsT, neuropsyk. erikoispsykologi, hankevastaava; Päivi Moisio, KM, VO, hankesuunnittelija; Sini Teivaanmäki, PsM, psykologi, hankesuunnittelija; Niina Posio, VEO, hankesuunnittelija

Kesto: 2020-2022

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C7291, (139 182 €).

Yhteistyökumppanit: *Järjestöt:* ADHD-liitto, Suomen Vanhempainliitto, Monikulttuurikeskus Gloria, Nicehearts ry/Naapuriäidit. *Kunnat:* Espoon kaupunki, Jyväskylän kaupunki, Rovaniemen kaupunki, Liedon kunta. *Yliopistot ja tutkimuslaitokset:* Dione Healey, Otagon yliopisto, Uusi-Seelanti *Ohjausryhmä:* Tuuli Korhonen (ADHD-liitto), Laura Klemetti (Suomen Vanhempainliitto), Vesa Närhi (JY), Anita Puustjärvi (KUH), Titta Turunen (ELY-keskus), Ulla-Maija Ranta-Laiho, Sari Luksanen

Tavoitteet LeKe yhdessä -hanke soveltaa Leikitään ja keskitytään -hankkeen (2017-2019) toimintamallia varhaiskasvatuksessa. Pää tavoitteena on lasten itsesätelyn ja toiminnanohjauksen kehityksen tukeminen ja vaikeuksien kasaantumisen ennaltaehkäiseminen helposti omaksuttavan matalan kynnyksen toiminnan avulla. Hankkeessa ohjataan sekä varhaiskasvatuksen opettajia että lasten vanhempia vahvistamaan lapsen toiminnanohjauksen taitoja yhteisen leikin avulla. Varhaiskasvatuksessa ohjausta annetaan kahdella tasolla, ensin koko ryhmälle ja sitten pienryhmässä enemmän tukea tarvitseville. Osa vanhemmista kutsutaan varhaiskasvatuksen kautta vertaisryhmään, jossa ohjausta annetaan kotona leikkimiseen. Kunnan sote-työntekijät osallistuvat varhaiskasvatuksen toimintaan vanhempain ryhmien ohjaajina.

www-sivut: www.keskitytaan.fi

<https://www.facebook.com/leikitaanjakeskitytaan/> <https://www.instagram.com/lekeyhdessa>

Projektin toiminta ja tulokset 2021

LeKe yhdessä -toiminnassa oli mukana yhteensä n. 500 3-6-vuotiasta lasta 10 päiväkodista Espoosta, Jyväskylästä ja Rovaniemeltä. Toiminta sisälsi toiminnanohjausta harjoittavaa ohjattua leikkitoimintaa lapsiryhmille noin neljän kuukauden ajan sekä vertaisryhmät (yht. 4) halukkaille huoltajille. Ennen toiminnan aloittamista lapsiryhmien varhaiskasvattajat osallistuivat etäkoulutukseen (yht. 4) ja toiminnan aikana pidettiin neljä ohjaustapaamista (yht. 40). Lisäksi varhaiskasvattajille ja vanhempainryhmiä ohjanneille sote-työntekijöille järjestettiin yhteistyötapaamisia (yht. 6). Kaikki koulutukset, palaverit ja vanhempainillat sekä -ryhmät toteutettiin etäyhteyksillä.

Toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi kerättiin tietoa lasten toiminnanohjauksen ja käyttäytymisen säätelystä vanhempien ja varhaiskasvattajien kyselylomakkeilla sekä iPad-tehtävillä ennen, jälkeen sekä 3kk toiminnan päättymisestä. Lisäksi arvioidaan toiminnan hyväksyttävyyttä ja fideliteettiä sekä eri tahojen yhteistyötä. Arvioinnin tuloksia analysoidaan v. 2022 aikana.

Viittomakieltä omaksuvien lasten kielellisen kehityksen arviointi, kartoitus ja tukitoimenpiteet - VIKKE, 2020-2022

Projektin vetäjä: Laura Kanto

Henkilöstö (2021): Laura Kanto, FT, puheterapeutti, hankevetäjä; Henna Syrjäla, FM, projektitutkija; Saara-Lotta Laukkanen, projektisuunnittelija; Matti Kinnunen, vastaava ohjelmistosuunnittelija; Enni Stylman, FM, ohjelmistosuunnittelija; Kiril Shenouda Khalil, FM, ohjelmistosuunnittelija ja Antti Kronqvist, FM, projektitutkija (JYU)

Kesto: 2020-2022

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C7407, (160 326 €).

Yhteistyökumppanit: Kuurojen Liitto, Kuurojen Palvelusäätiö (Juniori-ohjelma), Suomen kuurosokeat, Kuurojen Lasten Vanhempien Liitto, LapCI ry, Valteri ja Jyväskylän yliopisto.

Tavoitteet: Hankkeen tavoitteena on luoda suomalaista viittomakieltä omaksuvien lasten viittomakielen kehityksen tukemiseen soveltuva verkkovälitteinen harjoitusmateriaali. Tämän lisäksi verkkosivulle laaditaan viittomakieltä käyttäville perheille ja heidän parissa työskenteleville eri alojen asiantuntijoille tietoa lasten viittomakielen omaksumisesta ja kehityksestä.

Verkkomateriaalin pohjalta hankkeessa koostetaan kuntoutuskokonaisuus ja tarjotaan viittomakieltä omaksuville lapsille ja perheille uusia entistä vaikuttavampia ja heidän yksilöllisiin tarpeisiin paremmin kohdennettuja kuntoutuksellisia tukitoimenpiteitä yhteistyössä hankkeen järjestökumppanien ja viittomakieltä käyttävien perheiden kanssa.

www-sivut: <https://www.nmi.fi/kaynnissa-olevat-hankkeet/vikke/>

<https://www.facebook.com/VIKKE.hanke>

<https://twitter.com/HankeVikke>

https://www.instagram.com/vikke_hanke/

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Toimintavuoden 2021 aikana hankkeessa keskityttiin lapsille ja perheille suunnatun verkkopohjaisen harjoitusmateriaalin verkkosivuston laatimiseen sekä harjoitusmateriaalin sisällön tuottamiseen. Tämän lisäksi hankkeen verkkosivut avautuivat sisältäen tietoa lasten viittomakielen omaksumisen ja kehityksen piirteistä, viittomakielisen varhaisen vuorovaikutuksen piirteistä sekä viittomakieltä käyttävien perheiden moninaisuudesta. Verkkosivuilla avattiin myös videoesimerkkejä viittomakielisistä loruista, kielellisestä leikkittelystä sekä saduista. Tämän verkkosivuilla olevan tietopankin tavoitteena on tarjota viittomakieltä käyttäville perheille sekä heidän parissa toimiville eri alojen ammattilaisille tietoa viittomakielestä, lasten viittomakielen kehityksestä sekä vinkkejä lasten viittomakielen kehityksen tukemiseen. Toukokuussa 2021 hankkeessa toteutettiin viittomakieltä käyttäville perheille sekä eri alojen ammattilaisille suunnattu webinaari, jossa käsiteltiin viittomakielen perheopetuksen suuntauksia sekä opetuksen kehittämistä. Hankkeen työntekijät toimivat myös lukuisissa asiantuntija tehtävissä, kutsuttuina luennoitsijoina erilaisissa tapahtumissa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin sekä jatkoivat tiivistä yhteistyötä eri alojen ammattilaisten sekä järjestöyhteistyökumppaneiden kanssa.

HAHKU-T, työikäisten hahmottamisen kuntoutuminen, 2018-2020 (-2021)

Projektin vetäjä: Juha Lahti

Henkilöstö (2020): Juha Lahti, projektikoordinaattori; Asta Ruodemäki, hankekoordinaattori, Suvi Ylönen, hankekoordinaattori, Mika Haapoja (tuntityö)

Kesto: 2018–2020 (-2021)

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C4278, (125 580 €)

Yhteistyökumppanit: ADHD-liitto ry, Aivoliitto ry, Autismiliitto ry, Erilaisten oppijoidenliitto ry, Suomen CP-liitto ry, Jyväskylän yliopiston Normaalikoulu, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva.

Tavoitteet: Hahku-T hankkeen tavoitteena on yhdessä edellä mainittujen yhteistyöjärjestöjen kanssa: 1) Kehittää Hahku-hankkeessa luotua tietopalvelusivustoa, www.hahku.fi 2) Rakentaa verkko-oppimisympäristö, www.hahmola.fi, hahmottamisen taitojen ja strategioiden kehittämiseen. 3) Toteuttaa Mentorikoulutuskokonaisuuksia, jossa koulutetaan tukihenkilöitä tukemaan järjestelmällistä hahmottamisen taitojen harjoittelua. 4) Järjestää asiantuntijakoulutusta yläkoulussa ja toisella asteelle työskenteleville asiantuntijoille (opettajat, koulupsykologit, kuraattorit opinto-ohjaajat ja erityisopettajat).

WWW-sivut: www.hahku.fi <https://www.facebook.com/hahmottaminen>

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Viimeisen toimintavuoden aikana saimme valmiiksi Hahmola- verkko-oppimisympäristön kaikki neljä kurssikokonaisuutta. Kehitimme Hahmola-oppimisympäristön teknistä ja toiminnallista alustaa ja kokosimme yhdessä kokomusasiantuntijaryhmän ja mentorikoulutusryhmien osallistujien kanssa sisältöjä kaikkiin neljään hahmottamisen osa-alueeseen. Lisäksi kehitimme tietopalvelusivuston (www.hahku.fi) sisältöjä ja saavutettavuutta. Toteutimme neljä (4) 3:n lähipäivän mittaista mentorikoulutusta sekä paransimme Hahku-verkkokoulutuskokonaisuuksien vuorovaikutuksellisuutta Moodle-alustalla. Lisäksi toteutimme lähipäiviä ja etäopiskelua sisältävän koulutuskokonaisuuden 2. asteen ammattilaiskoulutuksiin. Toteutimme Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kanssa yhteisen koulutuskokonaisuuden - Hahmottamisen haasteet Tunnistamisesta tukeen koulussa (3 op).

Hahku -T -hankkeen päätösseminaari pidettiin Zoomin välityksellä elokuussa 2021.

Projektin vetäjä: Suvi Ylönen

Henkilöstö (2021): Suvi Ylönen, YTM, KM, VEO, Laaja-al. EO; Marjo Naukkarinen, KM, elä, projektisuunnittelija; Mika Haapoja, KK, tietotekniikan insinööri (AMK), it-suunnittelija; Juha Lahti, KM, erityisluokanopettaja, (tuntityö); Johanna Nukari, Neuropsykologian erikoispsykologi, PsL, Kuntoutussäätiö; Kati Peltonen, Erikoistutkija, PsT, Kuntoutussäätiö

Kesto: 2021-2024

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C9356, (60 486 €).

Yhteistyökumppanit: Kuntoutussäätiö, ADHD-liitto ry, Aivoliitto ry, Autismiliitto ry, Erilaisten oppijoidenliitto ry, Suomen CP-liitto ry, Ammattiopisto Spesia, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, Nuorten talo Jyväskylä

Tavoitteet: Tavoitteena on tarjota vertaisryhmätoimintaa, tietoa, tukea ja tunnistamisen välineitä hahmotusvaikeuksisille 15–19 -vuotiaille nuorille, heidän läheisilleen ja nuorten kanssa toimiville tahoille

www-sivut: www.hahku.fi <https://www.facebook.com/hahmottaminen> [Hahkun YouTube-kanava](#)

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Nuorten Hahmola (vertaisuutta, tietoa, tukea ja tunnistamisen välineitä 15–19-vuotiaille hahmotusvaikeuksille nuorille, heidän läheisilleen ja nuorten kanssa toimiville) -hanke käynnistyi syyskuussa 2021.

Alkuvaiheen toimia olivat hankkeen yhteistyöverkoston luominen ja yhteiskehittämisen aloittaminen.

Hahkun tietopalvelun saavutettavuusseloste ja digitaalisen saavutettavuuden arviointi, saavutettavuus työkalun lisääminen sivuille. Kolmipäiväinen Hahku-mentorikoulutus toisen asteen toimijoille.

Lukumummit ja -vaarit toiminta, 2018-2022

LUKUMUMMIT JA -VAARIT
10 vuotta lukuintoa!

Projektin vetäjä: Adrienn Jalonen

Henkilöstö (2021): Adrienn Jalonen, FT; Annastiina Kettunen, KM, projektisuunnittelija; Roosa Karhunen, KM, projektiassistentti

Kesto: 2018-2022

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA AK4398, (88 419€).

Yhteistyökumppanit: Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut, Suomen Vanhempainliitto, Lukukeskus, Monikulttuurinen kirjasto, Lukuliike

Tavoitteet:

Tavoite 1. Lukumummi ja -vaari -toiminta levitetään osaksi/saadaan juurtumaan Mannerheimin Lastensuojeluliiton piirien ja muiden yhteistyötahojen toimintaan. 1.1. Toiminnasta vastaavat koordinaattorit koulutetaan toiminnan asiantuntijoiksi. 1.2. Toiminnan koordinaattoreille tarjotaan jatkuva asiantunteva tuki ja ohjaus. 1.3. Jatkuvasti päivitettävän materiaalin ja tutkimusperustaisten perehdytysmenetelmien ansioista toiminta pysyy korkea- ja tasalaatuisena valtakunnallisesti. NMI kouluttaa joka vuosi 60 uutta vapaaehtoista piireihin. 1.4.. Koulutetaan uusia vapaaehtoisia mentoreita koordinaattoreiden avuksi ja tueksi. Jokaisen yhteistyökumppanin alueelle koulutetaan kolme uutta mentorivapaaehtoista. 1.5. Lukumummi ja -vaari -toimintaa jatkokehitetään tarjoamalla MLL:n piireille ja muille yhteistyökumppaneille eri kieliryhmiä palvelevia toimintamuotoja, sekä digitaalista lukutoimintaa.

Tavoite 2. Lukumummi ja -vaari -toiminta on osa lasten lukutaitoa tukevaa verkostoa ja on valtakunnallisesti näkyvää ja saavutettavaa.

www-sivut: <http://www.lukumummitjavaarit.fi>

Facebook: <http://fb.com/lukumummitjavaarit>

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Vuonna 2021 Lukumummi ja -vaari -toiminta täytti 10 vuotta. Hankkeessa jatkettiin yhteistyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa toiminnan koordinoinnissa ja levittämisessä. Viimeinenkin MLL-piiri lähti mukaan, ja näin toimintaa voidaan jatkossa tarjota ympäri Suomen. Vuonna 2021 koronavirusepidemia vaikutti toimintaan edelleen paljon, ja perustoiminta siirtyikin kouluilta verkkoon. Digitaalista toimintaa jatkokehitettiin ja yhä useampi vapaaehtoinen lähti kokeilemaan verkkovälitteistä lukutoimintaa. Suurimpana haasteena oli varmistaa vapaaehtoisten pysyminen toiminnassa, kun pitkä tauko lähitoiminnasta aiheutti turhautumista. Vapaaehtoisille järjestettiin säännöllisesti vertaistapaamisia sekä muuta mielekästä ohjelmaa verkossa, koulutuksia pidettiin tasaisesti myös digitaalisesti. NMI tarjosi jatkokoulutuksia, sekä pitkään tauolla olleille uusintakoulutuksia, joiden avulla vapaaehtoiset ylläpitivät ja laajensivat osaamistaan toiminnasta.

Vuoden 2021 aikana järjestettiin oppilaille jokaisen koululoman ajaksi lukuhaaste, joihin osallistui melkein 700 lasta.

Toiminnasta ilmestyi kattava kirjoitus Kielikukko -lehdessä (Jalonen-Kettunen: Lukumummit ja -vaarit lasten lukutaidon tukena jo kymmenen vuotta, Kielikukko 4/2021. 3-5.).

InLärning och Stöd i finlandssvenska skolor (ILS2, 2019-2022)

Projektin vetäjä: Mika Paananen ja Henrik Husberg (tarkkaavuuden osa-alue), Paula Salmi ja Ann-Katrine Risberg (lukemisen osa-alue)

Henkilöstö (2021): *ILS2-luki:* Paula Salmi, Ann-Katrine Risberg, Pia Vataja, Nea Kronberg, Laura Plyhm, Jenny Nyman. *ILS2-tark:* Mika Paananen, Henrik Husberg, Pirjo Savolainen, Susanna Slama, Sara Pöntinen, Jakob Langenskiöld.

Kesto: 2019-2022

Rahoittaja: Svenska Kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne ja Svenska Folkskolans Vänner (506 636 €).

Yhteistyökumppanit: Åbo Akademi Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (ämnet specialpedagogik), Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi (ämnena psykologi och logopedi. Helsingin yliopisto: Kasvatustieteellinen tiedekunta. Jyväskylän yliopisto: Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta. Itä-Suomen yliopisto: Kasvatustieteiden ja psykologian osasto. Turun yliopisto: psykologian oppiaine.

Tavoitteet: 1) kehittää ja vahvistaa tutkimustietoa oppimisesta ja oppimisvaikeuksista suomenruotsalaisissa kouluissa, 2) kehittää tutkimusperustaisia menetelmiä ja välineitä lukemisen, nimeämisen sekä itsesäätelyn, käyttäytymisen ja tarkkaavuuden arviointiin ja tukemiseen, ja 3) täydennyskouluttaa kasvatustieteen asiantuntijoita.

Hanke jakautuu kahteen osa-alueeseen: itsesäätely, tarkkaavuus tai käyttäytyminen (ILS Tark) ja Lukeminen, kirjoittaminen ja nimeäminen (ILS Luki)

Verkkosivut: www.inlarningochstod.fi ja www.facebook.com/inlarningochstod

Projektin toiminta ja tuotokset 2021

ILS Luki

Syksyllä kerättiin lukemisen, luetun ymmärtämisen, kirjoittamisen, nimeämisen ja laskemissujuvuuden tehtävillä tutkimus- ja normiaineistoa kouluilla. Keruun kohteena olivat pitkittäistutkimuksen 7. luokan oppilaat, joita oli mukana lähes 500 oppilasta. Lisäksi kerättiin tietoa oppilaiden vapaa-ajan lukemisesta sekä lukemisen kiinnostuksesta. Keruu toteutettiin pääosin hankkeen tutkimusavustajien sekä lisäksi opettajien avulla. Kerättyä aineistoa alettiin koodata loppuvuodesta.

Seitsemännelle luokalle tarkoitettua Läsförståelse-testiä ja tekstien kysymyksiä pilotoitiin kaksi kertaa keväällä (pilottitutkimus 2 ja 3). Viime syksynä 7. oppilailta toteutetun pilottitutkimuksen 1 (n= 150) tuloksia analysoitiin alkuvuodesta. Pilotettiin 2 osallistui 6. luokan oppilaita (n=130) ja pilottiin 3 puolestaan 7. luokan oppilaita (n=95). Pilottien 2 ja 3 aineisto analysoitiin, ja tulosten perusteella viimeisteltiin Läsförståelse-testi kesäkuussa painokuntoon. Testin tekstit sisältävät avokysymyksiä, monivalintakysymyksiä ja aukkotäydennystehtäviä.

Tietokonepohjaisen pelin 'Spel-Ett Läsflyt' interventiotutkimus toteutettiin kevään aikana.

Intervention osallistui 17 kuntaa, 41 erityisopettajaa, 31 koulua ja 278 oppilasta.

Interventiotutkimuksen toteuttivat koulujen erityisopettajat hankkeesta saadun ohjeistuksen avulla. Intervention aikaista edistymistä mitattiin alku- ja loppututkimuksella. Lisäksi pysyvyyttä arvioitiin toukokuussa seurantamittauksella. Interventiotutkimuksen tuloksia analysoitiin syksyllä. NMI Bulletinin ruotsinkieliseen erikoisnumeroon kirjoitettiin loppuvuodesta artikkeli pelin kehittämisestä sekä tutkimuksen toteutuksesta.

ILS-testin 1. luokan syksyn arviointitehtäviä annettiin keväällä kokeiltavaksi digitaalisina OKM:n rahoittamassa 2-vuotisen esiopetuskokeilun seurantatutkimushankkeessa. Syksyllä tehtiin myös

yhteistyötä muun muassa suomenruotsalaisen Läsvaskan-hankkeen kanssa lukemisen innostamistyötä varten. Lisäksi syksyllä tehtiin hakemuksia jatkohankkeen hakemista varten.

Kerätystä aineistosta julkaistiin artikkeli kansainvälisessä tieteellisessä julkaisussa. Lisäksi työstettiin kolme väitöstutkimuksen artikkelia yhteistyössä Åbo Akademin ja Jyväskylän yliopiston kanssa.

ILS Tark

Fokus+ *toiminnanohjauksen ja tarkkaavuuden ryhmämuotoisen tuen* menetelmän kehitystyö ja vaikuttavuustutkimus aloitettiin yhteistyökouluissa lukuvuoden 2019-2020 aikana ja sitä jatkettiin lukuvuonna 2020-2021. Hankkeessa on kehitetty aikana FOKUS taitojen yleistymistä ja pysyvyyttä tukevaa Fokus + Konsultaatio-työmallia (Fokus+). Fokus+ tuen vaikuttavuus tutkimus jatkuu edelleen lukuvuonna 2021-2022. Ryhmämuotoinen tuki toteutetaan kouluissa erityisopetuksessa tai koulun kerhorahoilla koulun lisätoimintana.

Proskola-toiminta on pitkäjänteistä koulun toimintakulttuurin kehittämistyötä. Proskola-työ keskeytyi kouluissa keväällä 2020 koulujen siirryttyä etäkoulunkäyntiin. Kehittämistyö käynnistettiin jälleen syksyllä 2020 koulujen alkaessa ja on sen jälkeen edennyt ohjelman mukaisesti lukuvuodet 2020-2021 ja 2021-2022. Ruotsinkielisten kuntakohtaisten Proskola-ohjaajien koulutus on jatkunut vuoden 2021 aikana; hankkeessa tullaan kouluttamaan viisi ruotsinkielistä kuntaohjaajaa, joiden tehtävänä on tukea koulujen Proskola-toiminnan ylläpitämistä, tarvittaessa tukea uusia kouluja tai varhaiskasvatuksen yksiköitä Proskola-toiminnan aloittamisessa. Koulut ja niiden Proskola-tiimit ovat saaneet prosessin etenemiseen liittyvää ohjausta hankkeen työntekijöiltä ja ohjaaja-koulutuksessa mukana olevilta kuntaohjaajilta. Hanke on tuottanut useita Proskola/Prokoulu-työskentelyä tukevia opetusvideoita sekä ruotsiksi että suomeksi.

Ruotsinkielisen Check in Check out (CICO) -manuaalin julkaistiin vuonna 2021. CICO menetelmällä tuetaan yksittäisten oppilaiden koulukäyttäytymistä SWPBS (Proskola) –kouluissa. Käsikirja ei ole pelkästään käänös, vaan siihen tehtiin muokkauksia ja parannuksia yhteistyössä alkuperäisten kirjoittajien kanssa. CICO-koulutukset alkoivat yhteistyökouluissa keväällä 2021 ja CICO-tuki sekä tuen vaikuttavuustutkimus lähtivät liikkeelle kahdessa ruotsinkielisessä koulussa syksyllä 2021.

Samalla tavalla kuin CICO-käsikirjan kohdalla, Proskola-toimintaa ohjaavaa käsikirjaa on kehitetty ja käännetty yhteistyössä käsikirjan alkuperäisten kirjoittajien kanssa. Käsikirjan käänökset kulkevat rinnakkain muokkausten kanssa ja työ on edennyt kymmenvaiheisen käsikirjan seisemänteen lukuun (vaiheeseen). Näin käsikirjan luvut ovat olleet välittömästi ruotsinkielisten koulujen käytössä ja samassa tahdissa koulujen oman toimintakulttuurin kehitystyön etenemisen kanssa.

Osahankkeiden yhteinen toiminta

Hankkeen yleisen ohjausryhmän kokous järjestettiin helmikuussa Teams-tapaamisena.

Hankkeen tuloksia sekä julkaisuja esiteltiin Hyvä Alku -tapahtumassa sekä Niilo Mäki Instituutin ja opetushallituksen koulutuksissa vuoden aikana.

Projektimuotoisen lukuteatteritoiminnan vaikuttavuus lukivaikeuskuntoutuksessa (ReadDrama), 2018-2023 ja Lukuintoa lukuteatterista (ReadMore), 2019-2023

Projektin vetäjä: Jarkko Hautala

Henkilöstö (2021): Jarkko Hautala PsT, akatemiaturkija; Miia Ronimus, PsT tutkija; Enni Junttila, KM, projektisuunnittelija; Roosa Karhunen, KM, projektisuunnittelija; Matti Kinnunen, FM, ohjelmistosuunnittelija; Jaakko Ryssy, insinööri (AMK), projektisuunnittelija

Kesto: 2018–2023

Rahoittaja: Suomen Akatemia, (188 651 €).

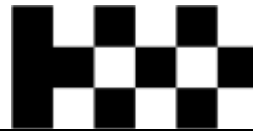
Yhteistyökumppanit: Mikko Aro ja Minna Torppa (JYU), Okko Räsänen (TAY), Merja Kauppinen (Koulutuksen arviointikeskus), Stefan Hawelka (Salzburgin yliopisto, Itävalta) ja Doris Baker (Southern Methodist University, Dallas, Texas, US), Chase Young (Sam Houston State University, US), Timothy Rasinski (Kent Stat University, US), *Opiskelijat:* Nina Kullberg (jatko-opiskelija JYU), Jonne Posti (UEF), Harri Palokangas (UEF), Mirka Junikka, Anniina Palonen, Miila Sillgren & Sari Hietala.

Tavoitteet: Selvittää lukuteatterin tehokkuutta lukivaikeuden kuntoutusmuotona ja taitojen sekä lukuinnostuksen edistäjänä. Lukuteatteri-menetelmän tehokkuutta verrataan koulujen tarjoamaan tyypilliseen tukeen. Samalla tutkitaan lukumotivaation ja lukemisen taitojen ja prosessien välistä yhteyttä ja niiden kehitystä. Hankkeessa myös julkaistaan avoimesti lukuteatteriohjelma yleiseen käyttöön sekä kehitetään NMI:lle lukuteatteria koskevaa koulutusta ja oppimateriaalia.

Verkkosivut: <http://readdrama.nmi.fi>; <https://www.facebook.com/ReadDrama-101110131471372/>

Projektin toiminta ja tuotokset 2021

Vuonna 2021 jatkettiin ns. implementaatiotutkimuksen suorittamista, mikä saatiin päätökseen keväällä 2021. Tässä tutkimuksessa opettajat vetivät ReadDrama -lukuteatterijakson omille oppilailleen ja suorittivat alku- ja loppumittaukset itsenäisesti. Alustavien tulosten mukaan tämä tutkimus osoittaa lukuteatterilla olevan selkeitä motivationaalisia hyötyjä (esim. lukemiseen liittyvän minäpystyvyyden suhteen) suhteessa verrokkiryhmään. Muutoin työryhmämme on keskittynyt julkaisutoimintaan: Kirjoitimme KUMMI -oppaan lukuteatterista vuoden 2021 aikana, joka on nyt painossa. ReadDrama-tutkimuksen pääjulkaisu, joka raportoi vaikuttavuustutkimuksen tulokset, hyväksyttiin julkaistavaksi Scandinavian Journal of Educational Research -lehdessä. Tulosten mukaan lukuteatteri on tehokas lukusujuvuuden harjoitusmuoto. Lisäksi esiintymiseen tähtäävän lukuteatterin havaittiin olevan oppilaille mieleistä toimintaa ja lieventävän ääneen lukemiseen liittyvää jännitystä. Tutkimuskoordinaattori Enni Junttila julkaisi ensimmäisen tieteellisen artikkelinsa Puhe ja Kieli -lehdessä koskien oppilaiden lukuteatterin aikaisia kokemuksia. Miia Ronimus työsti artikkelikäsitelmäkäsikirjoituksia, jotka käsittelivät minäpystyvyyden ja motivaation merkitystä lukutaidon kehityksessä ja luetun ymmärtämisessä. Projektinjohtaja Jarkko Hautala sai julkaistua useita keskeisiä tutkimuksiaan hyvissä kansainvälisissä lehdissä, joista mainittakoon ReadDraman alkumittauksesta kerätyn silmänliikkeaineiston tulokset, jotka julkaistiin Reading & Writing -lehdessä. Tämä oli Jarkon ensimmäinen teoreettisesti merkittävä julkaisu ja se keräsi hyvän vastaanoton ollessa lehden vuoden luetuimpia artikkeleita (tällä hetkellä noin >3200 lukukertaa). Jatkoa seurasi Journal of Cognitive Psychologyssa, jossa julkaisun uuden teorian lukemisen aikaisten silmänliikkeiden kontrollista. Näiden lisäksi tutkimusryhmällämme on useita käsikirjoituksia joko tekeillä, lähetettyinä tai revisioitavana. Lisäksi mainittakoon että ensimmäiset NMI:n koulutukset koskien Lukuteatteria pidettiin syksyllä 2021 ja jatkoa on luvassa tulevina vuosina.

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen

Henkilöstö (2021): Matti Kinnunen, FM, hankevetäjä; Jaakko Ryssy, ins (AMK) projektisuunnittelija

Kesto: 2021-2024

Rahoittaja: Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiö, Koulupolku-ohjelma. (59 000 €).

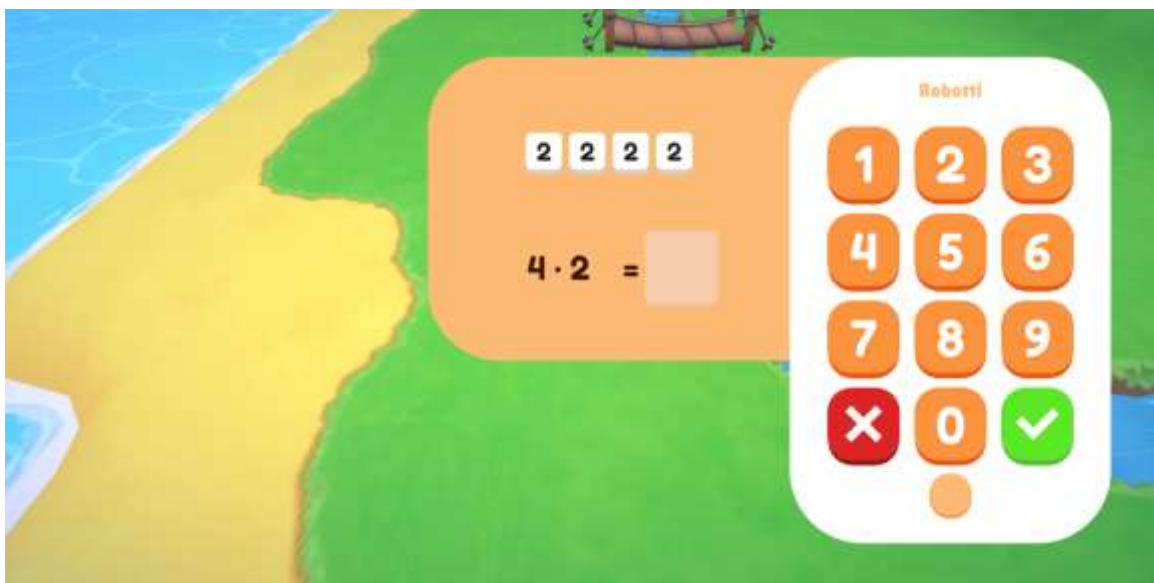
Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto (Tuire Koponen, PsT; Jarno Rautiainen, Psy kand; Markus Hähkiöniemi, FT)

Tavoitteet: Projektin tavoitteena on luoda uusi pelillinen matematiikan harjoitusmenetelmä. Pelin vaikuttavuutta 4.- ja 6.-luokkalaisten lasten matematiikan taitojen osaamista tutkitaan satunnaistetun kontrolloidun tutkimuksen avulla.

www-sivut: tulossa

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Projekti alkoi syyskuussa 2021 ja loppuvuoden aikana keskityttiin hankkeen käynnistämiseen sekä pelin ja oppimissisällön suunnitteluun. Pelin suunnittelu saatiin päätökseen joulukuussa ja tämä suunnitelma dokumentoitiin kattavasti. Pelin oppimissisältöä ja sen pelillistä runkoa suunniteltiin pelinkehittäjien ja tutkijoiden yhteistyöllä. Tämän rungon pohjalle rakennetusta oppimissisällön ensimmäisestä osa-alueesta saatiin yksityiskohtaiset dokumentaatiot ja tehtäväkuvaukset. Pelistä tehtiin myös yksinkertainen prototyyppi erilaisten teknologioiden testaamiseksi ja tämän jälkeen aloitettiin pelin varsinaisen pelin kehitys joulukuussa 2021.

NeoPrism-C, 2019-2023

Projektin vetäjät/ohjaajat: J-M Latvala, Jarmo Hämäläinen JYU, Paavo Leppänen (JYU)
Henkilöstö (2021): Georgia Gerike (tohtorikoulutettava), Linda Pennström (tutkimusavustaja)
Kesto: 2019-2023

Rahoittaja: Euroopan Komissio, Marie Skłodowska-Curie ITN, (86 006 €).

Yhteistyökumppanit: NeoPrism-C -hankkeen toteuttajatahot: Kyproksen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Unkarin tiedeakatemian luonnontieteiden tutkimuskeskus (RCNS-HAS), Louvainin katolinen yliopisto, Edinburgin yliopisto, Kreetan yliopisto, Ateenan yliopisto, Silversky 3D VR Technologies -yritys, Regionaal Instituut voor Dyslexie (RID) ja partnerit: Ohion valtionyliopiston lastensairaalan tutkimuskeskus, Brain Products -yritys, Mind's Eye Research -yritys, SUVAG -klinikka Zagreb, Kyproksen psykologien yhdistys, Amsterdamin yliopisto ja Pannonia-yliopisto. JYU monitieteinen aivotutkimuskeskus (CIBR)

Tavoitteet: Hankkeessa tutkitaan tarkkaavuuden ja lukemisen vaikeuksien päällekkäistymistä. Lapset, joilla on samanaikaisesti vaikeuksia sekä lukemisessa että tarkkaavuudessa, eivät hyödy pelkästään toisen osa-alueen tukitoimista yhtä paljon kuin lapset, joilla on haasteita vain yhdellä osa-alueella. Tutkimuksessa etsitään vastauksia kahteen keskeiseen kysymykseen: 1. Mitkä tekijät vaikuttavat siihen, että vaikeudet lukemisessa ja tarkkaavuudessa jatkuvat lapsuudesta aikuisikään? ja 2. Miksi vaikeudet lukemisessa ja tarkkaavuudessa esiintyvät usein yhdessä?

www-sivut: <http://www.neoprismc.org/>

<https://www.nmi.fi/kaynnissa-olevat-hankkeet/neo-prism-c/>

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Neo-Prism C projekti etenee Niilo Mäki Instituutissa. Vuonna 2021 hankkeeseen liittyvää aineistonkeruuta jatkettiin. Tutkimus on laajamittainen aikuisiin kohdentuva pitkittäistutkimus, jossa aivotutkimus yhdistyy käyttäytymistieteelliseen ja kognition tutkimukseen.

Hankkeeseen liittyvät työpajat/tapaamiset järjestettiin etätoteutuksena Kreetalla 22.-24.9.2021 (3rd training Workshop on Cognitive Systems 2) ja hybriditoteutuksena Belgiassa 10.-12.11.2021 (4th Training Workshop on Valence and Arousal Systems). Näiden lisäksi oli pienempiä etätyöpajoja tiettyyn tutkimusmetodiin tai -menetelmään liittyen. Työpajatapaamisissa oli keynote-puheenvuoroja ja esityksiä työpajan teemoihin liittyen.

Hankkeen tohtorikoulutettava Georgia Gerike on tehnyt tiivistä yhteistyötä muiden tohtorikoulutettavien ja verkoston tutkijoiden kanssa. Yhteistyön pohjalta on syntynyt muun muassa Neurobiology of Language -lehdessä julkaistu artikkeli.

eTALE oppimisympäristön kehittäminen lukemaan opettamisen ja oppimisen tueksi Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan (eTale, 2019-2022)

e T A L E
AFRICA

Projektin vetäjä: Timo Ahonen

Henkilöstö (2021): Timo Ahonen PsT, hankevetäjä; Pia Krimark, FM, projektikoordinaattori (NMI ja JYU), Päivi Merjonen, PsT, projektisuunnittelija; Miika Pekkarinen, FM, tekninen asiantuntija ja Juha-Matti Latvala, FT, asiantuntija; Pamela February, PhD ja Juanita Muller (UNAM, Namibia); Haatembo Mooya (PhD) ja Benson Mkandawire (Capolsa, UNZA, Sambia), Fraterinus Oswald Mutatemba (AMUCTA, Tansania), Flora Nyali Maghuwa ja Lydia Kairanya (KISE, Kenia), Marja-Kristiina Lerkkanen, KT, (JYU), Ritva Ketonen, KT, (HY)

Kesto: 2019–2022

Rahoittaja: Ulkoministeriö kansalaisjärjestöhanke, (61 754 €)

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto (JY), Helsingin yliopisto (HY), University of Namibia (UNAM), Center for Promotion of Literacy in sub-Saharan Africa (Capolsa), University of Zambia (UNZA), Archbishop Mihayo University College of Tabora (AMUCTA), Tansania ja Kenya Institute for Special Education (KISE), Kenia.

Tavoitteet: Hankkeen tarkoituksena on parantaa alaluokkien opettajien ja erityisopettajien pätevyyttä lukemaan opettamisen taidoissa ja tarjota välineitä lukemaan opettamisen edistämiseen erityisesti lapsille, joilla on lukemaan oppimisen vaikeuksia ja samalla myös kaikille lapsille. Hanke perustuu valmisteluvaiheeseen ”E-oppimiseen perustuva opettajienkoulutusohjelma lukemaan opettamiseen ja oppimiseen Saharan eteläpuolisessa Afrikassa” jota UM rahoitti vammaishankkeena vuonna 2015. Afrikkalais-suomalaisen opettajankoulutuksen asiantuntijaryhmän yhteistyöllä kehitämme opettajien koulutusta ja täydennyskoulutusta (PD), joka perustuu vapaasti käytettävään ja internetissä olevaan digitaaliseen oppimisympäristöön. eTALE PD ohjelma kohdistuu koulutuksen ja erityisesti lukemaan opettamisen taitojen kehittämiseen ja sitä kautta lasten ja aikuisten lukutaidon vahvistamiseen kansallisten ja kansainvälisten politiikka strategioiden Unescon SDG 4 tavoitteiden mukaisesti.

Verkkosivut: www.taleafrica.com

Projektin toiminta ja tuotokset 2021

Vuoden 2021 työkokoukset pidettiin jatkuneen COVID-19 pandemian takia etäyhteyksillä. Lisäksi työskentelyä toteutettiin säännöllisissä kuukausittain pidettävissä etäkokouksissa, jossa käytiin läpi kussakin partnerimaassa tehtyä työtä ja eTale Africa -oppimisympäristön kehittämistä.

eTALE Africa -ympäristön tekninen ja visuaalinen toteutus saatiin valmiiksi. Oppimisympäristön sisällölliset tekstit ja hypertekstit ovat viimeistelyvaiheessa. Suomalaiset sekä afrikkalaiset kumppanit tuottivat erilaisia audio- ja videosisältöjä oppimisympäristöön. Materiaalipankkia täydennettiin vielä tutkimustiivistelmillä.

eTALE-oppimisympäristöstä ja Niilo Mäki Instituutin yhteistyöstä kirjoitettiin artikkeli Suomi-Namibia seuran lehteen.

Vuoden aikana eTALE-hanke sai myös näkyvyyttä eri sidosryhmien (mm. Ulkoministeriö ja EU komissio) kokouksissa. Yhteistyömahdollisuuksia kartoitettiin myös suomalaisten järjestöjen esim. Kirkon Ulkomaanavun kanssa.

Lukuliike koulussa -pilotin arviointityö 2020 (-2021)

Projektin vetäjä: Hanna Pöyliö

Henkilöstö (2021): Hanna Pöyliö, KM, hankevetäjä; Juulia Manninen, Kasv.kand., projektisuunnittelija.

Kesto: 2020 (-2021)

Rahoittaja: Opetushallitus, Lukuliike (3 600 €).

Yhteistyökumppanit: Opetushallitus, Jyväskylän yliopisto, Suomen kirjastoseura, Seinäjoen kaupunginkirjasto.

Arviointiryhmän jäsenet: Annastiina Kettunen, NMI; Paula Salmi, NMI; Juha-Matti Latvala, NMI; Sari Sulkunen, JYU; Kaisa Leino, JYU; Jenni Ruotsalainen, JYU; Rauha Maarno, Suomen kirjastoseura; Mervi Heikkilä, Lasten ja nuorten lukemista edistävien kirjastopalvelujen valtakunnallinen erityistehtävä, Seinäjoen kaupunginkirjasto; Pia Lumme, lukuliikekoordinaattori, Opetushallitus.

Tavoitteet: Kehittää työkaluja Lukuliike koulussa -pilottiin osallistuvien koulujen lukutaitotyön arviointiin.

Projektin toiminta ja tuotokset 2021

Lukuliike koulussa -pilotin loppukyselyn aineiston analysointi ja raportointi toteutui vuoden 2021 alussa.

Neuvotteluja kyselyn digitaalisesta toteuttamisesta ja siihen liittyvän analysoinnin automatisoinnista käytiin rahoittajan kanssa vuoden 2021 aikana.

LUKULIIKE
KOULUSSA

Selvitys työelämäpainotteisen opetuksen järjestämisestä, 2021

Projektin vetäjä: Sami Määttä

Henkilöstö (2021): Sami Määttä, PsT, vastuullinen tutkija; Annastiina Kettunen, KM, projektitutkija; Iina Palmu, KM, asiantuntijatyö (Valteri)

Kesto: 2021

Rahoittaja: Helsingin kaupunki, Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (20 000 €).

Yhteistyökumppanit: Helsingin kaupunki

Tavoitteet: Hankkeessa toteutettiin toimeksiantajan tarjouspyynnön mukaisesti selvitys työelämäpainotteisen opetuksen järjestämisestä lähikoulupalveluna (Teppo) ja keskitettynä palveluna (JOPO) Helsingissä. Selvityksessä käytettävä aineisto kerättiin oppilaiden, huoltajien ja opettajien kyselyillä sekä oppilaiden (3+3) haastatteluilla.

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Selvityshanke toteutettiin kokonaisuudessaan vuoden 2021 aikana. Selvityksen teemaksi määriteltiin yhdessä tilaajan kanssa 1) työelämäpainotteisen opetuksen vaikutukset oppilaille ja 2) palveluiden ja tuen tarpeiden kohtaaminen. Selvityksen aineistoina käytettiin sähköisiä kyselyitä, koulun rekisteritietoja sekä oppilaiden haastatteluja.

Selvityksessä keskeinen aineistonkeruumenetelmä oli oppilaille suunnattu verkkokysely, johon vastattiin koulupäivän aikana. Kysely toteutettiin NMI:n kehittämällä kyselytyökalulla ja vastaukset tallentuivat NMI:n turvatulle palvelimelle. Oppilaiden vastaukset tallentuivat täysin anonyminein (numeromuotoinen tunnus). Osallistujien huoltajilta ja osallistujilta itseltään pyydettiin lupa tutkimukseen. Tutkijat eivät tienneet vastaajien identiteettiä. Myöskään opettajat eivät nähneet oppilaiden vastauksia.

Kyselyä täydennettiin myöhemmin haastatteluilla, joihin kysyttiin kultakin haastateltavalta erillinen lupa.

Opettajien ja huoltajien verkkokysely toteutettiin myös anonyminä. Tutkijat eivät tienneet vastaajien henkilöllisyyttä.

Selvityksen tulosten perusteella oppilaat näyttäisivät pysyvän koulujärjestelmässä ja siten pois syrjäytymiskehityksestä. Työelämäpainotteinen opetus näyttäisi vahvistavan oppilaiden elämänhallintaa ja opiskelumotivaatiota, sekä lisäävän tulevaisuuteen ja jatko-opintoihin suuntautumista. Sekä joustavan perusopetuksen (JOPO) että koulutuksellisen tasa-arvon kehittämishankkeen (Teppo) oppilaat hyötyvät työelämäpainotteisesta opetuksesta.

Selvityksestä tehtyyn raporttiin sisällytettiin myös suosituksia jatkotoimenpiteistä työelämäpainotteisen opetuksen kehittämisen tueksi. Raportti luovutettiin tilaajalle 31.5.2021.

Projektin vetäjä: Kiril Shenouda Khalil

Henkilöstö (2021): Matti Kinnunen, ohjelmointi; Enni Stylman, ohjelmointi; Jaakko Ryssy, sisältötuki ja asiakastuki; Miika Pekkarinen, tekninen tuki ja palvelinhallinta

Kesto: 2018-

Rahoittaja: Niilo Mäki -säätiön omaa toimintaa (koulutus- ja julkaisutoiminnan osa).

Tavoitteet: Projektin tavoitteena oli Niilo Mäki Instituutin digitaalisen arviointialusta Arvion ylläpito ja kehitys. Digitaalisella arviointialustalla mahdollistetaan erilaisten NMI:n arviointitehtävien kehittäminen digitaalisiksi, helpottaen näin opettajien ja tutkijoiden työtä. Arvio toimii myös NMI:n myytävien digitaalisten arviointimenetelmien alustana.

www-sivut: <http://arvio.nmi.fi>

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Niilo Mäki Instituutin digitaalisen arviointialusta Arvion kehitystä jatkettiin vuonna 2021. Vuoden 2021 aikana mahdollistettiin useiden eri tehtäväkokonaisuuksien (lisenssien) rekisteröiminen saman tunnuksen alle ja niihin kuuluvien käyttäjien hallinnointi. Tulostuloksia kehitettiin selvyuden ja luottavuuden ehdoilla eteenpäin ja mahdollistettiin tulosten lajittelu useilla eri lajittelu ehdoilla. Samalla myös tulostuloksen tulostusta kehitettiin, ja käyttäjä voi nyt valita vapaasti, mitä tulostukseen sisällytetään. Asiakkaiden toivoma muistiinpanotyökalu toteutettiin opettajakäyttöliittymään. Muistiinpanotyökalun avulla opettajat/tutkijat voivat tehdä arvioitavista vapaasti kirjoitettavia muistiinpanoja suoraan järjestelmään. Järjestelmä mahdollistaa nyt myös kyselyiden pisteyttämisen ja arvioinnin.

Vuonna 2021 kehitettiin myös nauhurityökalusta prototyyppi, jonka avulla voidaan tallentaa puhetta suoraan järjestelmään, josta tiedostot ovat helposti ladattavissa analyysia varten. Järjestelmää kehitettiin myös aktiivisesti sisällöntuotannon ja tehtäväpakettien luomiseen liittyvissä asioissa ja näihin liittyviä työkaluja sekä laadullisia parannuksia toteutettiin myös laajasti vuonna 2021.

Vuonna 2021 Arvio-alustalla kerätyjä tutkimusaineistoja:

- Lukino-projektin luokkien 3-4 -seulat,
- Lukino-projektin luokkien 5-6 -seulat,
- Lukino-projektin luokkien 3-4 -nauhoitustehtävät,
- Lukino-projektin luokkien 5-6 -nauhoitustehtävät,
- Lukino-projektin luokkien 1-2 -seulapilotti,
- ReadDrama-projektin alku- ja loppumittauksen data, ja
- ILSLuki-hankkeen lususujuvuuden SpelEtt-interventiotutkimuksen nauhoitukset

DigiLukiseula yläkoulu – digitaalinen lukemisen ja kirjoittamisen taitojen arviointimenetelmä yläkouluun, 2020-2021

Projektin vetäjä: Maria Paananen/Sami Määttä

Henkilöstö (2021): Maria Niskakoski, KM, EO, vastaava tutkija; Sami Määttä, PsT, vastaava tutkija, Pirita Korpivaara, FM, projektisuunnittelija; Jari Westerholm, YTM, tutkimusasetelman suunnittelu; Kiril Shenouda Khalil, Jaakko Ryssy, Enni Stylman, tekninen toteutus; Atte Palokangas, Jami Kakko, käsikirjan ulkoasu ja taitto

Kesto: 2020-2021

Rahoittaja: Niilo Mäki Instituutin omaa toimintaa, 7-7309 (61 400 €).

Yhteistyökumppanit: Pilotti- ja normiaineisto keruuseen osallistuneet yläkoulut, Jyväskylän yliopisto (Kenneth Eklund, Minna Torppa, Ari Huhta), Itä-Suomen yliopisto (Leena Holopainen), NMI (Jarkko Hautala, Juha-Matti Latvala, Maria Haakana, Päivi Merjonen, Riikka Heikkilä).

Tavoitteet: Hankkeessa kehitettiin tutkimusperustaisesti digitaalinen seulontamenetelmä lukemisen ja kirjoittamisen taitojen arviointiin yläkoulun 7. ja 8. luokalle. Hanke oli jatkoa aiemmin kehitetylle ja käyttöön otetulle toisen asteen DigiLukiseulalle. Digitaalisen seulan tehtävänä on nopeuttaa ja automatisoida lukemisen ja kirjoittamisen taitojen arviointia, jolloin opettajille jää enemmän aikaa oppilaiden tukemiseen. Taitojen arviointi tapahtuu verkkoympäristössä, joka vastaa luultavasti paremmin nuorten nykyistä lukemisen ja kirjoittamisen tapaa paperiseen seulaan verrattuna.

www-sivut: digilukiseula.nmi.fi

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Keväällä 2021 analysoitiin arviointivälineen taustalla olevaa, syksyllä 2020 kerättyä satunnaisotantapohjaista normiaineistoa (7. luokan n = 1389 ja 8. luokan n = 1215). Analyysin tulokset, otannan toteutuminen ja ohjeistus menetelmän käyttäjille koottiin sähköiseen käsikirjaan (<https://digilukiseula.nmi.fi/ylakoulun-digilukiseula/kasikirja/>) kesän ja syksyn 2021 aikana. Samalla kehitettiin myös NMI:n Arvio-ympäristössä olevaa opettajan käyttöliittymää yläkoulun välineelle soveltuvaksi. Väline julkaistiin lokakuussa 2021.

Projektin vetäjä: Riikka Heikkilä

Henkilöstö (2020): Riikka Heikkilä, PsT, hankevetäjä; Pirita Korpivaara, FM, projektisuunnittelija; Maria Haakana, koulutuspäällikkö; Tutkimusavustajat: Roosa Karhunen, FM; Sara Huotari, Laura Mikkonen ja Eveliina Paananen. Jari Westerholm, YTM, tilasto-analyysit; Assi Karppinen, graafinen suunnittelu ja taitto; Riikka Malinen, tiedotus; Jaakko Ryssy, Kiril Shenouda Khalil, Matti Kinnunen, Miika Pekkarinen, Atte Palokangas ja Jami Kakko, tutkimus- ja arviointimenetelmien tekninen toteutus.

Ohjausryhmä/tutkimuksen suunnittelu: Paula Salmi, FT; Timo Ahonen, PsT; Päivi Merjonen, FT; Jarkko Hautala, PsT; Maria Niskakoski, KM; Mikko Aro, PsT (JY), Kenneth Eklund, FT (JY), Ulla Richardson, FT (JY), Anna-Bella Nivala, PsM (Hippo Terapiaklinikka), Jari Lipsanen (HY)

Kesto: 2020-2024

Rahoittaja: Niilo Mäki Instituutin omaa toimintaa, (103 000 €).

Yhteistyökumppanit: LUKINO tekee yhteistyötä Yläkoulun digilukiseula -hankkeen kanssa sähköisten arviointimenetelmien kehittämisessä. Pilottiaineiston keruuseen osallistuneet vapaaehtoiset päiväkodit ja alakoulut, Jyväskylän yliopisto, Helsingin yliopisto.

Tavoitteet: Hankkeen tavoitteena on 1) kehittää arviointivälineistö lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksien tunnistamiseen sekä yksilölliseen arviointiin ja seurantaan 3-6-luokille, 2) päivittää ja laajentaa nopean nimeämisen testin normeja 5-16-vuotiaille, 3) tuottaa käytännön opas nimeämisestä ja sen kuntouttamisesta sekä 4) kerätä tutkimustietoa lasten nimeämisestä, lukemisesta, kirjoittamisesta, matematiikasta ja tarkkaavuudesta.

www-sivut: <https://www.nmi.fi/lukino/>

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Vuoden aikana on kerätty normiaineistoa hankkeessa kehitettäviin testeihin sekä pilottiaineistoa, jonka perusteella välineitä on kehitetty edelleen. Vuoden aikana on myös tehty suunnittelu- ja pohjatyötä tulevia aineistokeruita ja menetelmiä varten. Alkuvuodesta on kerätty laaja normiaineisto alakoulujen luokilta 3-6 sekä tuen tarpeen tunnistamista (n = 3440) että yksilöllistä lukutaidon ja nopean nimeämisen arviointia varten (n = 538). Edellä kuvatun aineistonkeruun toteutti koulujen henkilökunta hankkeen tutkijoiden ohjauksessa, mikä mahdollisti aineistonkeruun koronapandemiasta huolimatta ja kohtuullisilla hankeresursseilla. Syksyn aikana on kerätty pilottiaineisto alle kouluikäisten nopean nimeämisen arviointia (n = 127) sekä sähköisten 1-2 -luokkien seulamenetelmiä varten (n = 937). Hankkeen henkilöstöön on liittynyt uusia tutkimusassistentteja, jotka ovat huolehtineet alle kouluikäisten aineistonkeruusta. Vuoden aikana on suunniteltu teknisen luku- ja kirjoitustaidon sekä luetun ymmärtämisen oppimisen seurantaan tarkoitettuja välineitä. Suunnittelutyössä on hyödynnetty ohjausryhmän asiantuntemusta. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Eletty vuosi on jälleen ollut poikkeuksellinen, eikä edellä kuvattu työ olisi ollut mahdollinen ilman koulujen ja päiväkotien henkilökunnan mittavaa panostusta.

Projektin vetäjä: Hannu Savolainen

Henkilöstö (2021): Hannu Savolainen, KT, professori; Vesa Närhi PsT (JYU) tutkija/ProKoulu-ohjaaja, Pirjo Savolainen, FL (NMI /UEF), Riikka Malinen, koulutussuunnittelija /NMI, Anne Karhu; KT (UEF), Hannele Heikkilä, KM, ProKoulu-ohjaaja (Lappeenrannan kaupunki), Riikka Qvintus, KM, ProKoulu-ohjaaja (Lappeenrannan kaupunki).

Kesto: 2019-

Rahoittaja: Niilo Mäki Instituutin omaa toimintaa, kuntarahoitus (93 100 €).

Yhteistyökumppanit: Kunnat (Imatra, Kitee, Kontiolahti, Lappeenranta, Luumäki, Saarijärvi, Tampere, Turku, Tuusula, Varkaus) ILS(tark)-hanke, Jyväskylän yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto, PBIS-Europe Network

Tavoitteet: ProKoulu-toimintakokonaisuuden perustana on 2013-2016 toteutettu tutkimushanke, jossa satunnaisella koeasetelmalla testattiin suomalaista versiota School Wide Positive Behavior Support. Tutkimustulosten puoltaessa ProKoulu-toimintamallin vaikuttavuutta koulun käyttäytymisen tuen kehittämisessä toimintakokonaisuutta levitetään uusien kuntien käyttöön. Niilo Mäki Instituutin kolmivuotinen ProKoulu-toimintakokonaisuus toteutetaan kuntien omarahoituksella kunnan valitsemissa kouluissa. Kouluille tarjotaan ProKoulu-tutkimushankkeen kokemusten perusteella päivitetty materiaalit (mm. ProKoulu-opas ja sen vaiheisiin liittyvät lisämateriaalit) sekä kolmivuotinen koulukohtainen käyttäytymisen tuen kehittämisen ohjaus yhteistyössä paikkakunnalle koulutettavien omien ProKoulu-ohjaajien kanssa. Tavoitteena on saada ProKoulu toimintamalli pysyväksi toimintamalleiksi koulujen käyttäytymisen tuen kehittämisen yhteistyökuntiin.

www-sivut: <https://www.prokoulu.fi/>

Projektin toiminta ja tulokset 2021

Prokoulu-toimintakokonaisuutta on toteutettu 2019 aloittaneissa kunnissa (Kitee, Luumäki, Saarijärvi, Turku ja Tuusula) sopimusten mukaisesti kuntien kanssa sopeuttaen toimintaa Korona-ohjeistusten mukaisesti. Ohjaajakoulutuksen edetessä toimintaan osallistuvien koulujen määrä on kasvanut Saarijärvellä, Turussa ja Tuusulassa paikallisten ohjaajien ja NMI-ohjaustuen turvin. Uutena kuntana Imatra ja Tampere aloittivat ProKoulu-toimintamallin kehittämisen syksyllä 2021. Kontiolahden kunnan ProKoulu-ohjaajien puolentoista vuoden lisäkoulutuspaketti toteutettiin loppuun syksyllä 2021. Toimintavuoden 2021 aikana on uudistettu ProKoulu-opas materiaalia ja oheismateriaaleja kuten esittelyvideota sekä aloitettiin ProKoulu.fi verkkosivuston uusinta. Perusopetuksen ProKoulu-toimintamallin rinnalle on kehitetty ProVaka-toimintakokonaisuutta varhaiskasvatukseen yhteisölliseen käyttäytymisen ohjaamiseen ja valmisteltu toimintakokonaisuuden aloittamista kahden kuntatoimijan kanssa. Hankkeeseen liittyvää tutkimusta on edistetty tutkijoiden tapaamisilla sekä yhteistyöllä ILS (tark)-hankkeen kanssa sekä kansainvälisten kontaktien kautta.

3. Lastentutkimuslinikka

Vastaava psykologi: Ulla Leppänen

Henkilöstö (2021): Ulla Leppänen, psykologi, PsT, perhe- ja pariterapian psykoterapeutti; Sanna Raasakka, psykologi, PsM, kognitiivinen psykoterapeutti; Osa-aikaisesti: Nina Kultti-Lavikainen, kehityksen ja kasvatuksen erikoispsykologi, psykoterapeutti, neuropsykologi, PsL; Anna Talvinen, PsM; Elina Järviluoma, PsM ja Leena Tahkola, PsM. Lisäksi 1 psykologiharjoittelija (5 kk). NMI:n palkkaamina hanketyöntekijä erityisopettaja Maria Niskakoski.

Kesto: Lastentutkimuslinikka on toiminut vuodesta 1985.

Rahoittaja: Keski-Suomen alueen koulujen henkilökunta, perheneuvolat ja koulupsykologit, KSKS lastenpsykiatria ja lastenneurologia, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Onerva sekä Jyväskylän yliopiston psykologian ja kasvatustieteiden laitokset.

Tavoitteet: Lastentutkimuslinikan tehtävänä on tarjota ja kehittää palveluja ja tukimuotoja, jotka liittyvät oppimisvaikeuksien ja neuropsykiatristen vaikeuksien arviointiin ja kuntoutukseen. Palvelujen ja tukimuotojen kehittämisen lisäksi Lastentutkimuslinikalla käytöön otetaan, arvioidaan ja edelleen kehitetään NMI:ssa ja Jyväskylän yliopistossa tutkittavia ja kehitettäviä menetelmiä.

Lastentutkimuslinikan toiminta ja tulokset 2021

Lastentutkimuslinikan (LTK) toiminta jatkui Jyväskylän kaupungin perheneuvolan ja Niilo Mäki Instituutin yhteistyönä. Yhteistyö on mahdollistanut hankkeissa kehitettyjen toimintamallien kokeilun käytännön asiakastyössä, NMI:n tutkijoiden tutustumisen ja osallistuminen kliiniseen työhön sekä tuonut Instituutin hankkeille läheisen yhteyden käytännön toimintaan ja tutkimustarpeisiin. LTK:lla tutkittiin 68 lasta oppimisvaikeuksien vuoksi (v. 2018 55, v. 2019 50 ja v. 2020 83 lasta). Lapsista 41 % oli Jyväskylän ulkopuolisista kunnista. Kuntoutuksessa kävi 87 lasta (v. 2018 55, v. 2019 83 ja v. 2020 72 lasta). Osa kuntoutuksista oli alkanut jo vuonna 2020. Kuntoutusryhmiä toteutui viisi, ja niissä vahvistettiin lasten ja nuorten luku- ja kirjoitustaitoa ja toiminnanohjausta. Keski-Suomen alueen psykologeja konsultoitiin 60 lapsen asioissa (vuonna 2018 215, vuonna 2019 188 ja vuonna 2020 142). Keskimääräinen jonotusaika oli 1 vuotta 7 kuukautta (84 viikkoa) (vuonna 2018 1 v. 4 kk., vuonna 2019 1 v. 7 kk. ja vuonna 2020 1 v. ja 5 kk). Koronan vuoksi osa kuntoutuksista ja verkostotapaamisista toteutettiin etävastaanottona.

Oppimisvaikeuksien kuntoutuksen lisäksi toteutettiin lasten neuropsykiatrista hoitoa ja kuntoutusta, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä vanhempien, koulun henkilökunnan ja muiden lapsen hoitotahojen kanssa. Neuropsykiatrista kuntoutusta tarvitsevien lasten asioissa työskentely edellyttää lapsen arjen tukitoimien laaja-alaista ja yksilöllistä suunnittelua.

NMI:n tutkimushenkilöstö osallistui LTK:n asiakastyössä kuntoutuksen kehittämiseen. Klinikkan henkilökunta puolestaan toimi kouluttajana NMI:n järjestämissä koulutuksissa. Näin hyödynnettiin tutkijoiden monialaista osaamista LTK:lla ja vastaavasti LTK:n psykologien osaamista opettajien, erityisopettajien ja psykologien kouluttamisessa. Lisäksi lasten autismikirjon asioissa tarjottiin tutkimuksia myös perheneuvolan perustyyöhön.

Ryhmäkuntoutusta kehitettiin lukemisen sujuvuuden/luetun ymmärtämisen ja tarkkaavuuden vaikeuksien päällekkäistyessä. Kehittämistyö lasten neuropsykiatristen vaikeuksien konsultaatioissa jatkui yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja sosiaali- ja terveystieteiden kanssa.

4. Koulutus ja julkaisutoiminta

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2021): Maria Haakana, KM, koulutuspäällikkö; Maria Rintanen, KM, koulutussuunnittelija; Riikka Malinen, KM, koulutussuunnittelija; Assi Karppinen, KM, koulutussuunnittelija; Aino Raitolampi, KM, koulutussuunnittelija; Teemu Hytönen, merkonomi, koulutusassistentti; Atte Palokangas, IT-tuki, taitto; Jami Kakko, datanomi, toimistoassistentti. Harjoittelijat ja tuntityöntekijät: Ina-Maria Mieskolainen; Janette Niemi; Helena Ahlberg; Roosa Meriläinen, Otto Jokinen, Väinö Jokinen sekä kouluttajat.

Kesto: Koulutus-, tiedotus- ja julkaisutoiminta ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa ja talon palvelutoimintaa.

Rahoittaja: Koulutus- ja julkaisutuotot (702 000 €)

Yhteistyökumppanit: Itä-Suomen yliopisto, JYU/kasvatustieteiden laitos/erityispedagogiikka ja varhaiskasvatus, JYU/opettajankoulutus, JYU/psykologian laitos, Jyväskylän kaupungin perheneuvola, Helsingin yliopisto, Oulun yliopisto, Lapin yliopisto, Ludus Oy, Attentio oy, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Aluehallintovirastot, oppilaitokset, kaupunkien ja kuntien opetustoimet, Hypeks-verkosto.

Tavoitteet: Niilo Mäki Instituutti pyrkii aktiivisesti levittämään tietoa oppimisvaikeuksia koskevista tutkimustuloksista sekä oppimisvaikeuksien käytännön arviointi- ja kuntoutusmenetelmistä. Instituutti järjestää omaan tutkimusalueeseensa liittyviä tieteellisiä tapahtumia ja tutkijayhteistyötä sekä koulutusta mm. psykologeille, perusopetuksen ja toisen asteen opettajille, erityisopettajille, varhaiskasvatuksen henkilöstölle, puhe-, fysio- ja toimintaterapeuteille sekä lasten ja nuorten vanhemmille. NMI:n koulustoitominnan tarkoituksena on välittää uutta tietoa oppimisvaikeuksisten lasten ja nuorten kanssa toimiville ammattiryhmille sekä asianosaisten vanhemmille. Niilo Mäki Instituutin koulustoitominta on nivoutunut läheisesti yhteen tiedotus- ja julkaisutoiminnan kanssa.

Niilo Mäki Instituutin tiedotustoiminnan lähtökohtana on NMI:n asema valtakunnallisena oppimisvaikeuksia koskevan tiedon tuottamisen ja kokoamisen keskuksena. Näiden tehtävien lisäksi Instituutin tehtävänä on tiedottaa ja osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun oppimisvaikeuksiin liittyvissä kysymyksissä. Tiedottamisen ja oppimisvaikeuksiin liittyvän asiantuntemuksen levittämisen erityisenä kohderyhmänä ovat oppimisvaikeuksisten lasten ja nuorten kanssa työskentelevät eri alojen ammattilaiset ja asiantuntijat, mutta myös asianosaiset itse ja heidän perheensä, eri tasoilla toimivat päättäjät sekä suuri yleisö.

Verkkosivut: <http://koju.nmi.fi/>
<https://www.facebook.com/NMIkoulutus/>
<https://www.instagram.com/nmikoulutus>
<https://twitter.com/NMITiedotus>

Koulutus- ja julkaisutoiminta 2021

Vuonna 2021 työn alla olivat erilaisten koulutusten suunnittelu, tiedottaminen, markkinointi ja tapahtumajärjestelyt. Verkon välityksellä tapahtuvat koulutukset lisääntyivät entisestään. Niilo Mäki Instituutin julkaisuja ja toimintaa esiteltiin vuoden alussa NMI:n avoimissa ovissa verkossa.

Julkaisutoiminnassa julkaistiin Yläkoulun DigiLukiseula, Digitaalinen luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä 7. ja 8. -luokkalaisille, Kummi 17: Check in Check out (CICO) – en modell för individualiserat beteendestöd i skolan kirjana ja e-kirjana, Liikkuen matikkaa – Opettajan opas 3.lk matematiikan oppituntien toteuttamiseen liikkuen ja Liikuntabreikit – Opettajan opas oppituntien tauottamiseen liikkuen. Lisäksi työstettiin julkaistaviksi kolmea Kummi -julkaisua: Aikamatkalla (päivitys), Lukuteatteri - sujuvuutta ja varmuutta lukemiseen draaman keinoin ja Soiton opetuksen -kummi sekä Selkis - yhteenlaskua ymmärtämään harjoitusohjelmaa (päivitys). NMI-Bulletin-lehteä julkaistiin neljä numeroa ja työstettiin Vammaistutkimuksen teemanumeroa.

Koulutusten suunnittelu, tiedottaminen ja markkinointi on jatkuvaa ja sitä tehdään monissa kanavissa. Julkaisutiedote on uudistettu ja sähköisesti selailtavissa ja ladattavissa Kojun verkkosivuilla (koju.nmi.fi). Tuotetekstit päivitettiin ja jokaiseen tuotteeseen lisättiin Kojun

tuotesivulle ohjaava qr-koodi. Painettuina tiedotetta tai sen osia jaetaan koulutuksissa ja tapahtumissa sekä osana julkaisumyyntiä.

Tiedottamisessa hyödynnetään kuukausittain ilmestyvää uutiskirjettä sekä täsmätiedottamista esimerkiksi Facebookissa. Uutiskirje on osoittautunut hyväksi tavaksi tiedottaa koko NMI:n toiminnasta. Uutiskirjeen vastaanottajamäärä nousi noin tuhannella vastaanottajalla vuoden 2021 aikana ja kirjeitä lähetettiin noin 30. Myös sosiaalisen median kautta (erityisesti Facebook) tapahtuva tiedottaminen on osoittautunut tehokkaaksi ja sen kautta olemme myös tavoittaneet uusia asiakkaita ja kohderyhmiä. Kojun sivujen saavutettavuutta kehitettiin saavutettavuustyökalulla, jolla parannettiin sivujen helppokäyttöisyyttä.

Vuonna 2021 järjestettiin oppimisen ja oppimisvaikeuksien arviointiin sekä taitojen tukemiseen liittyen 53 tilauskoulutuskokonaisuutta verkossa. Maksullisia webinaareja järjestettiin 12. Koulutukset käsittelivät mm., sosiaalisen ja pragmaattisen kielen ymmärtämistä, lasten psykiatrisia ongelmia ja niiden kytkeytymistä oppimisvaikeuksiin, nuorten ja aikuisten lukemis- ja kirjoittamistaitojen arviointia, nimeämistaitojen arviointia ja tukemista, oppimistrategioita, itsesäätelyn ja toiminnanohjauksen tukemista, nuorten oppimisvaikeuksia, lukemisvalmiuksien arviointia ja tukemista, haastavasti käyttäytymistä, matemaattisten taitojen tukemista, lukikuntoutusta, yhteisopettajuutta. Maksullisia verkkotallenteita oli vuonna 2021 15, joista Nuorten ja aikuisten lukemis- ja kirjoittamistaitojen arviointi – digitaalisen seulontamenetelmän DigiLukiseulan käyttökoulutus, verkkotallenne, Lene – Leikki-ikäisen lapsen neurologinen arviointimenetelmä ja YKÄ – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä yläkouluun keräsivät runsaasti osallistujia.

Tuotoksia 2021

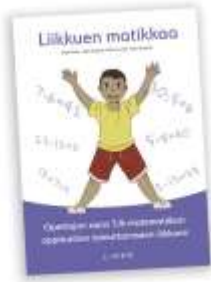
Elomäki, A. (2021). Onerva Mäki – Erialaisten asialla. Niilo Mäki Instituutti, Jyväskylä. Saatavilla maksutta:
<https://www.nmi.fi/onerva-maki-erilaisten-asialla/>

Niskakoski (ent. Paananen), M., Määttä, S., Korpivaara, P & Westerholm, J. (2021). Yläkoulun DigiLukiseula, Digitaalinen luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä 7. ja 8. -luokkalaisille. Niilo Mäki Instituutti. e-tuote.

Karhu, A., Paananen, M. & Närhi, V. 2021. Kummi 17: Check in Check out (CICO) – en modell för individualiserat beteendestöd i skolan: Niilo Mäki Instituutti. Julkaistiin kirjana ja e-kirjana.

Sneck, S., Syväoja, H., Asunta P. & Tammelin, T. 2021. Liikkuen matikkaa – Opettajan opas 3.lk matematiikan oppituntien toteuttamiseen liikkuen. Julkaisija: Likes, Jyväskylä. Painetun oppaan kustannus ja jakelu: Niilo Mäki Instituutti, Jyväskylä.

Syväoja, H., Asunta P. Haapala, H., Sneck, S. & Tammelin, T. 2021. Liikuntabreikit – Opettajan opas oppitunnin tauottamiseen liikkuen. Julkaisija: Likes, Jyväskylä. Painetun oppaan kustannus ja jakelu: Niilo Mäki Instituutti, Jyväskylä.

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI-Bulletinin artikkelit vuonna 2021

2021/31 nr 1

- Pienten lasten hyvinvointi ja kuulumisen rakentuminen varhaiskasvatuksen vuorohoidossa, *Salonen*
- Pedagogiset asiakirjat lapsen tuen suunnittelun välineinä ja sosiaalisen todellisuuden muokkaajina, *Heiskanen*
- Alakoululaisten suomenoppijoiden opetusjärjestelyt ja kielitaidon tason yhteys luetunymmärtämiseen, *Alisaari, Turunen & De Luca*
- Nivelvaiheen osaamispuhe yläkoululikäisten opinto-ohjauksen tukena, *Hussinki, Saarinen, Sintonen & Komulainen*
- Minäuskomukset ja matematiikan oppiminen: Matematiikan Maailmaan -hankkeen kokemuksia, *Korpiää, Koponen & Lerkkanen*
- Nuorten koulupoissaolot – kurkistus koulupoissaolokäsitteisiin ja -tekijöihin sekä tukitoimiin, *Pelkonen & Virtanen*

2021/31 nr 2

- Alkusanat, *Piia M. Björn, Sami Lehesvuori, Marja-Kristiina Lerkkanen*
- Opettajien arviointiosaamisen tietoperusta, arviointikäsitteet ja arviointikäytäntöjä haastavat kompromissit, *Päivi Atjonen*
- Erityisopettajaksi opiskelevien käsityksiä arvioinnin tehtävistä, *Minna Kyttälä, Milla Rantamäki & Piia M. Björn*
- Ristiriitoja ja reflektiota – opettajien näkemyksiä vuorovaikutuksessa tapahtuvasta arvioinnista, *Laura Ketonen, Sami Lehesvuori, Sanni Pöysä & Marja-Kristiina Lerkkanen*
- Luokahuonevuorovaikutus matematiikan aineenopettajaopiskelijoiden tunneilla – oppilaslähtöisyys ja dialogisuus, *Sami Lehesvuori, Markus Hähkiöniemi, Laura Ketonen, Sanni Pöysä, & Marja-Kristiina Lerkkanen*
- VOPA-toimintamalli opettajan vuorovaikutusosaamisen ja arvioinnin tukena, *Sanni Pöysä, Eija Pakarinen, Anu Kajamies & Marja-Kristiina Lerkkanen*
- KEHU – Vuorovaikutusosaamisen tarkastelu osana opetusharjoittelun ohjaamista, *Tapio Toivanen, Anu Pyykkö & Vilma Berggren*
- Tukivastemallilla selkeyttä ja vaikuttavuutta oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, *Anne-Mari Kinnunen, Mikko Aro, Vesa Närhi & Hannu Savolainen*
- Oppimisen ja koulunkäynnin tuki opetusharjoittelussa, *Piia M. Björn, Pirjo Savolainen, Laura Heimo, Hanna Mäntynen & Minna Kyttälä*

- Arviointiosaamisen kehittäminen digitaalisessa oppimisympäristössä, *Johanna Kainulainen, Mirja Tarnanen & Jyrki Vihriälä*
- Perusopetuksen arviointi uudistuu – arvosanoille kriteerit, *Juhani Rautopuro*

2021/31 nr 3

- Opettajat ammatillisina toimijoina inklusiota edistämässä, *Sirkko*
- Sairaalaopetus ja inklusio, *Äärelä, Määttä & Huusko*
- Opettajien kokemuksia opiskelun erityisten painoalueiden mukaisesta opetuksesta, *Orrenmaa, Jyrkiäinen & Mäkihonko*
- Esiopetusikäisten lasten matemaattisten taitojen tukeminen ThinkMath-interventiolla, *Mononen, Aunio & Leijo*
- Oppilaiden lukustrategiat ja niihin yhteydessä olevat tekijät 9. luokalla, *Hiltunen, Annala, Pakarinen & Lerkkanen*
- Oppilaan tilannesidonnainen kiinnittyminen yläkoulussa: yhteydet yleiseen kiinnittymiseen ja eri tilannetekijöihin, *Pöysä*
- Kirjojen lukeminen tukee luetun ymmärtämisen kehitystä, *Torppa, Nurminen, Niemi, Vasalampi, Lerkkanen, Tolvanen & Poikkeus*

2021/31 nr 4

- ”Pystynkö minä?” – Lasten uskomukset omista kyvyistään merkityksellisiä lukutaidon kehittymiselle, *Peura*
- Luku- ja kirjoitustaidon opetuksen tekstivalinnat eri opettajaryhmien kuvaamina, *Tarnanen, Ruotsalainen, Lerkkanen, Sulkunen, Leino, Aro & Luukka*
- Opettajien stressi ja tuen tarpeet oppimisvaikeusoppijoiden opettamisessa Covid-19-pandemian aiheuttaman poikkeustilan aikana, *Merjonen, Salmi, Latvala & Husberg*
- Erityislusten vanhempien kokema uupumus ja tuen tarve, *Sorkkila, Fågel, Kukkonen & Aunola*
- Oppilaiden tietämys oppimisen ja koulunkäynnin tuen asiakirjoista sekä osallisuus niiden laadintaa käsittelevissä palavereissa, *Anttila, Noux & Vehkakoski*

OPH-rahoitteiset täydennyskoulutushankkeet

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2021): Maria Haakana KM, koulutuspäällikkö, Maria Rintanen KM, koulutussuunnittelija, Riikka Malinen KM, koulutussuunnittelija, Assi Karppinen KM, koulutussuunnittelija, Aino Raitolampi KM, koulutussuunnittelija 1.6.2021 saakka, Atte Palokangas, IT-tuki, Jami Kakko, datanomi sekä harjoittelijat ja tuntityöntekijät: Ina-Maria Mieskolainen, Janette Niemi, Henna Luoma, Helena Ahlberg, Roosa Meriläinen ja kouluttajat.

Kesto:

Käyttäytymisen taustatekijöitä ymmärtämällä hyvinvointia ja toimivia tukikeinoja varhaiskasvatukseen ja kouluun, 2021-2023

Neuropsykiatriset ongelmat – oppijan kohtaaminen ja ratkaisukeskeinen tuki, 2021-2023

Kielen, lukemisen ja kirjoittamisen oppimisen tuki, 2021-2023

Keinoja oppimisen pulmien ehkäisyyn varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle, 2021-2023

Kehittyvä kieli tarvitsee vuorovaikutusta, 2021-2023

Yhteispeli - tunne- ja vuorovaikutustaidoilla hyvinvointia kouluun, 2021-2023

Lasten mielenterveyden peruspilarit ja kehitykselliset haasteet -hanke vuosille, 2021-2023, yhteistyössä Jamkin kanssa

Iloa ja intoa lukemiseen ja kirjoittamiseen – miten innostaa ja tukea lasta ja nuorta, 2021-2023, yhteistyössä Lapin yliopiston kanssa

Positiivisia ratkaisuja pedagogisiin haasteisiin, 2021-2023, yhteistyössä Jamkin kanssa,

LUKILOKI 2: Luku- ja kirjoitustaidon opetuksen ja oppimisen koulutusohjelma 2, 2020-2022

Kasvun ja oppimisen tutkimusperustainen tuki, 2020-2022

Oppimisen polkuja ja tuen portaita – tutkimusperustainen tuki kasvatusta ja opetustyössä, 2020-2022

Yhteispeli - osallisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen tunne- ja vuorovaikutustaitojen avulla, 2020-2021

Kasvun ja oppimisen tutkimusperustainen tuki, 2020-2022

PIDÄ KII ETTEN PUTOO nuorten ja erityistä tukea tarvitsevien yksilöllisiä oppimispolkuja tukemassa -hanke vuosille 2020-2021, yhteistyössä Jamkin kanssa

Lasten mielenterveyden peruspilarit ja kehitykselliset haasteet -hanke, 2020-2021, yhteistyössä Jamkin kanssa

Hyvinvointia ja oppimista tukemalla yhdenvertaiseen kouluun, 2019-2021

Yhteispeli – tunne- ja vuorovaikutustaidoilla kohti hyvinvointia, 2019-2021

Rahoittaja: Opetushallitus (606 000 €)

Yhteistyökumppanit: Opetushallitus, koulut ja opettajat kautta Suomen, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva ja Mikael, Jyväskylän kaupungin perheneuvola, HYPEKS-verkosto, THL, Helsingin yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Attentio, Jyväskylän yliopisto: Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto: Filosofinen tiedekunta, Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, Helsingin yliopisto, Kasvatustieteiden laitos, Tampereen yliopisto

Tavoitteet: Edistää yleistä-, tehostettua- ja erityistä tukea tarvitsevan oppilaan osallisuutta ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti vahvistamalla opettajien kolmiportaisen tuen pedagogista osaamista. Syventää moniammatillista yhteistyötä opetuksessa ja edistää laadukkaan inklusiivisen opetuksen, turvallisen lähikoulun ja yhtenäisen perusopetuksen toteutumista. Edistää opettajien luokanhallinnan taitoja sekä vahvistaa koulun aikuisten valmiuksia motivaation, hyvän työrauhan, itsesäätelyn, tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen tukemiseen koulussa. Kouluttaa esi- ja alkuopetuksen henkilöstöä varhaisen tuen menetelmiin ja oppimisympäristöihin. Hankkeilla vahvistetaan osallistujien osaamista motivaation, kasvun sekä oppimisen tukemisessa ja ohjaamisessa. Keskiössä on oppilaan tuen tarpeen tunnistaminen sekä siirtymävaiheen tukitoimien oikea-aikainen suunnittelu ja käytäntöönpano opintojen aikana.

Yhteispeli-hankkeiden tavoitteena on tukea koko kouluuyhteisön hyvinvointia ja vahvistaa lasten tunne ja vuorovaikutustaitoja ala- ja yhtenäiskouluissa ja vaikuttaa koko koulun toimintakulttuuriin ja johtamiseen käytännönläheisten toimintatapojen kautta. Koulutuksissa koulutetaan opettajia lasten työskentelyn ohjaamiseen, rehtoreita koulun kehittämiseen ja muutosprosessien johtamiseen sekä työyhteisöä aikuisten keskinäisen työskentelyn ja työhyvinvoinnin tukemiseen.

LUKILOKI-hankkeen tavoitteena on antaa opettajille valmiuksia ja menetelmiä luku- ja kirjoitustaidon oppimiseen ja opetukseen sekä taitojen tukemiseen.

Hankkeet rohkaisevat opettajia hyödyntämään tietotekniikkaa opetuksessa ja kannustavat käyttämään uusimpaan tutkimustietoon perustuvia Internet-pohjaisia, vapaasti käytettäviä arviointi-, opetus- ja harjaannuttamismenetelmiä. Tarjota alueellisesti ja valtakunnallisesti verkon kautta saavutettavissa olevaa koulutusta eri puolilla Suomea.

OPH-rahoitteiset täydennyskoulutukset vuonna 2021

Verkkokoulutukset ja -tallenteet: 21 verkkokoulutusta, joissa toteutettavana 36 opintopistettä.

Yhteispeli-webinaarit: toteutettiin 24 koulutuspäivää webinaarina ja lisäksi 80 hankkeeseen osallistuvien koulujen webinaaripäivää – yhteensä 104 webinaaripäivää.

Webinaarit ja lähikoulutukset: 68 koulutusta, joissa 151 opintopistettä, 4 lähikoulutusta, joissa 7 lähipäivää. Koulutukset on eritelty liitteessä 1.

Kaksi täydennyskoulutusrahoitushakua, joihin tehtiin seitsemän hakemusta NMI päähakijna, saatiin rahoitus kuudelle hankkeelle yhteensä 599835 euroa, lisäksi olimme mukana Jamkin kahdessa ja Lapin yliopiston täydennyskoulutushaussa, joille saatiin rahoitus.

LUKILOKI-hankkeessa vuonna 2021 NMI:n tehtävänä on ollut koulutusohjelman suunnittelu soveltuvin osin yhteistyössä kouluttajien kanssa, webinaarijärjestelyissä sekä webinaarien aikana tukena ja apuna toimiminen, koulutuksista tiedottaminen ja markkinointi, hankkeen www-sivujen, Facebook- ja Instagram-sivujen päivittäminen omiin vastualueisiin liittyen, ilmoittautumislomakkeiden laatiminen ja päivitys sekä ilmoittautumisten vastaanottaminen, osallistujien opintoneuvojana ja tukena toimiminen, viestintä osallistujille ja koulutuksen tervetulo viestien laadinta ja lähetys, asiakasrekisterin tietojen ja osallistujamäärien ylläpito, osallistujien taustatietojen ja koulutuspalautteiden kerääminen ja raportointi, opintosuoritusten kirjaus, todistusten tekeminen ja lähettäminen.

LUKILOKI-koulutusohjelman 2020 alkaneella toisella toteutuskerralla järjestettiin vuoden 2021 aikana 13 opintojaksoa, joihin kuului koronan vuoksi lähikoulutuspäivien sijaan 25 monimuotototeutuksen webinaaria. Lisäksi kaikkiin opintojaksoihin järjestettiin joustava verkkototeutus. Osallistujia LUKILOKI-koulutusohjelmassa on yli 900, joista suurin osa on ilmoittautunut opiskelemaan koko 15 opintopisteen kokonaisuuden kesään 2022 mennessä.

Liitteessä 3 on kuvattu NMI:n OPH-rahoitteiset koulutukset vuonna 2021.

OPH-koulutusten www-sivut:

[Keinoja oppimisen pulmien ehkäisyyn varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle 2021-2023](#)

[Kielen, lukemisen ja kirjoittamisen oppimisen tuki 2021-2023](#)

[Käyttäytymisen taustatekijöitä ymmärtämällä hyvinvointia ja toimivia tukikeinoja varhaiskasvatukseen ja kouluun 2021-2023](#)

[Neuropsykiatriset ongelmat – oppijan kohtaaminen ja ratkaisukeskeinen tuki 2021-2023](#)

[Kehittyvä kieli tarvitsee vuorovaikutusta 2021-2022](#)

[Yhteispeli – tunne- ja vuorovaikutustaidoilla hyvinvointia kouluun 2021-2022](#)

[Kasvun ja oppimisen tutkimusperustainen tuki 2020-2021](#)

[Oppimisen polkuja ja tuen portaita – tutkimusperustainen tuki kasvatus- ja opetustyössä 2020-2021](#)

[Kasvun ja oppimisen tutkimusperustainen tuki 2020-2021](https://koju.nmi.fi/oph-2020-2021/)

<https://koju.nmi.fi/oph-2020-2021/>

[Oppimisen polkuja ja tuen portaita – tutkimusperustainen tuki kasvatus- ja opetustyössä 2020-2021](https://hyvaalku.fi/) <https://hyvaalku.fi/>

[Hyvinvointia ja oppimista tukemalla yhdenvertaiseen kouluun 2019-2020](https://koju.nmi.fi/yhteispeli-koulutukset/)

<https://koju.nmi.fi/yhteispeli-koulutukset/>

<https://www.facebook.com/groups/553924811480584/> (Yhteispeli - facebook -ryhmä)

<https://lukiloki.jyu.fi/>

<https://www.facebook.com/lukilokihanke/>

<https://www.facebook.com/NMIkoulutus/>

<https://www.instagram.com/nmikoulutus/>

<https://twitter.com/NMITiedotus>

5. Hallinto- ja tukipalvelut

Toiminnasta vastaava: Juha-Matti Latvala (toiminnanjohtaja), Kirsi Kantola (talouspäällikkö), Miika Pekkarinen (tietohallintopäällikkö)

Henkilöstö (2021): Juha-Matti Latvala (toiminnanjohtaja), Kirsi Kantola (talouspäällikkö), Miika Pekkarinen (tietohallintopäällikkö), Kirsi Hintikka (henkilöstöassistentti), Atte Palokangas (IT-assistentti), Niko Hoffren (IT-assistentti), Mari Hytönen (toimistoassistentti), Teemu Hytönen (toimisto-/koulutusassistentti), Jari Westerholm (tilastotieteilijä), Niina Raitonen (siistiäjä) sekä tuntiainena Asta Kaipainen (talousassistentti).

Kesto: Hallinto- ja tukipalvelut ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa.

Rahoittaja: STEA yleisavustus (AY5) (210 000 €), omat koulutus- ja julkaisu tuotot, projektien yleiskuluosuudet (9YLE)

Tavoitteet: Niilo Mäki -säätiön hallinto- ja tukipalvelujen tavoitteena on muodostaa laadukkaasti ja tehokkaasti toimiva työskentely-ympäristö säätiön työntekijöille.

Toiminta ja tulokset 2021

Niilo Mäki -säätiön perustoimintaa ylläpidetään osaksi STEA:n yleisavustuksen, projekteilta perittävien yleiskulujen ja koulutus- ja julkaisu tuottojen turvin.

Hallinto- ja tukipalveluiden henkilöstöllä hoidetaan säätiön hallinto, instituutin toiminnan johtaminen ja koordinointi, talous-, henkilöstö- ja hankehallinto, muu yleishallinto, IT-tuki, verkkopalveluiden toimivuus ja tietoturvallisuus sekä muut organisaatiota palvelevat tukipalvelut (toimisto-, tilasto- ja siivouspalvelut). Sisäisen toiminnan lisäksi yhteydenpito sidosryhmiin, rahoittajiin ja muihin verkostoihin sekä viestintä (yhdessä koulutus- ja julkaisu yksikön kanssa) kuuluu olennaisena osana toimintaan. Hallinto- ja tukipalveluiden tarkoituksena on tukea ja mahdollistaa Niilo Mäki Instituutin laadukas tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja julkaisu toiminta.

Vuoden 2021 aikana tapahtunutta hallinto- ja tukipalveluissa:

- Uudistettu strategia 2021-2026 otettiin käyttöön. Strategian painopistealueet ovat: *korkeatasoinen tutkimus kohtaa käytännön, rohkeasti uudistuvat toimintamuodot sekä aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen.*
- Koronapandemia vaikutti jatkuessaan koko Niilo Mäki Instituutin toimintaan. Toimintaa mukautettiin vastaamaan pandemian aiheuttamiin rajoituksiin ja suosituksiin. Henkilöstölle laadittiin ohjeistus, jota päivitettiin aina tilanteiden muuttuessa. Etätöitä jatkettiin läpi vuoden niissä työtehtävissä, joissa se oli mahdollista. Lisäksi osa työskenteli hybridimallilla (osaksi toimistolla ja osaksi etänä). Kokoukset ja palaverit pidettiin etäyhteyksillä.
- IT-palveluissa huomioitiin etätyöskentely ja koulutustoiminnan toteutuminen lähes kokonaan verkkovälitteiseksi kehittämällä olemassa olevia etäyhteyks- ja etätukimahdollisuuksia.
- Työntekijöiden työhyvinvointia seurattiin vuoden aikana. Syksyllä toteutetun Yksilötutka-hyvinvointikyselyn mukaan työhyvinvointi-indeksi oli hyvä (8,4/10) ja työkyky-arvio hyvä (8,3/10).
- Yleiskulujen kohdentamista käynnissä oleville hankkeille jatkettiin keräämällä yleiskuluosuus (perustaso 15 %-20 % ja 70 %:ia kokonaiskustannusmallia noudattavilta hankkeilta. Yleiskululla katetaan kaikille hankkeille yhteisiä kuluja (yhteiset tilat, työterveys, vakuutukset, hallinnon ja tukipalveluiden henkilöstökuluja, työkykyä ylläpitävät toimet jne.). Vuonna 2021 hallinnon ja tukipalveluiden sekä yleisten kulujen

kulurakennetta oli tarkistettu vuoden 2021 merkittävästi vähentyneen STEA:n yleisavustuksen vuoksi.

- Hallitus hyväksyi varainhoitoon ja sijoitustoimintaan liittyvän sijoituspolitiikan, jonka perusteella laadittiin yksityiskohtaisempi varainhoitoon ja sijoituksiin liittyvä suunnitelma. Suunnitelma otettiin käyttöön joulukuussa 2021 ja sen toteutumista seurataan säännöllisesti.
- Niilo Mäki -säätiö juhlisti 30-vuotisjuhlaansa marraskuussa 2021 Jyväskylässä. Juhlassa kuultiin puheenvuoroja sekä julkaistiin Onerva Mäki – Erialaisten asialla -teos sekä Niilo Mäki -säätiön väitöskirjapalkintojen saajat (Maria Psyridou, JYU ja Jingwen Jiang, UTU).
- Hallintoneuvosto kokoontui 2 kertaa (etäkokous keväällä ja hybridikokous syksyllä) ja hallitus 10 kertaa (kaikki etäkokouksina). Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet vuonna 2021 on mainittu liitteessä 4.

Niilo Mäki Instituutin keskimääräinen henkilömäärä (keskimääräiset henkilötyövuodet kokoaikaiseksi muutettuna) nousi edellisestä vuodesta 42,3 htv:een (vuonna 2020: 40,6 htv). Henkilömäärän nousua oli erityisesti kokoaikaisten työntekijöiden määrissä.

Koko organisaation talouslukuja tarkasteltaessa säätiön vuositulos vuonna 2021 oli ylijäämäinen 57 198 € (aiempien vuosien tulokset: 2020: -3990,22€, 2019: +164 370,10 €, 2018: +75 444,12 ja 2017: +76 973,09 €). Vuonna 2021 koulutustoiminta kasvoi (+11%) edelliseen vuoteen verrattuna. Julkaisumyynti väheni edelliseen vuoteen verrattuna 7 %. Niilo Mäki -säätiö on hoitanut kaikki taloudelliset velvoitteensa sopimusten mukaisesti.

6. Yhteistyö Suomessa

Niilo Mäki Instituutti tekee tiivistä yhteistyötä useiden tutkimus- ja kehittämiskumppaneiden kanssa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat myös toimintaa rahoittavat tahot (vuonna 2021 STEA, Suomen Akatemia, Opetushallitus, Svenska kulturfonden, Svenska folkskolans vänner, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen rahasto, Ulkoministeriö, Euroopan Komissio, Teknoliigiteollisuuden 100-vuotissäätiö ja Helsingin kaupunki).

Tutkimus-, kehittämis- ja koulutusyhteistyökumppaneita ovat suomalaiset yliopistot (vuonna 2021 erityisesti Jyväskylän, Helsingin, Itä-Suomen, Turun, Tampereen ja Lapin yliopistot sekä Åbo Akademi), ammattikorkeakoulut (erityisesti Jyväskylän ammattikorkeakoulu) ja ammattiopistot, lukiot sekä muut toisen asteen oppilaitokset (mm. Gradia).

Kehittämistoiminnassa sekä koulutuksissa tehdään yhteistyötä lukuisten kumppaneiden kanssa (mm. oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Suomen CP-liitto, Kehitysvammaliitto, Aivoliitto, ADHD-liitto, Erilaisten oppijoiden liitto, Autismiliitto, Mannerheimin lastensuojeluliitto ja MLL-piirit, Pesäpuu ry, Suomen Vanhempainliitto, Suomen isovanhemmat ry, LIKES, Haukkalan säätiö, Monikulttuurikeskus Gloria, Kuntoutussäätiö, Lukukeskus, Suomen Kirjastoseura, Seinäjoen kaupunginkirjasto, Jyväskylän kesäyliopisto, Keski-Kirjastot, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Keski-Suomen Turvakodit ry, Lastenkirjainstituutti, Lukuliike, Jyväskylän kulttuurialttia, Isän näköinen -hanke, Keski-Suomen luontomuseo, Pelastakaa lapset ry, Monikulttuurinen kirjasto, Kuurojen liitto, Kuurojen palvelusäätiö, Suomen kuurosokeat, Kuurojen lasten vanhempien liitto, LapCi ry, NiceHearts ry, Naapurikäidit) ja uusia kumppanuuksia luodaan jatkuvasti.

Myös kunnat ja niiden palveluyksiköt ja oppilaitokset, normaalikoulut, sekä oppilaat ja heidän vanhempansa ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Yritysten kanssa tehtävää kehittämis- ja koulutusyhteistyötä on tehty muun muassa Educluster Oy:n, Ludus Oy:n ja GraphoGroup Oy:n kanssa.

Instituutin asiantuntijoita on mukana työryhmissä ja neuvottelukunnissa ja ohjausryhmissä. Listaus näistä jäsenyksistä löytyy liitteestä 2.

Niilo Mäki Instituutin keräämiä aineistoja käytetään väitöskirja- ja muussa tutkimuksessa. Osa Niilo Mäki Instituutin tutkijoista/henkilöstöstä tekee omaa väitöskirjaansa (väitöskirjat arvioidussa valmistumisjärjestyksessä):

- Elisa Salmi: Motivaatio, oppimisvaikeudet ja ammatillisten opintojen loppuun suorittaminen. Erityispedagogiikka, JYU. Valmistuminen 2022.
- Annastiina Kettunen: Epäkonventionaaliset sanavalinnat edistyneiden suomenoppijoiden akateemisissa teksteissä. Humanistinen tiedekunta, JYU. Arvioitu valmistuminen 2023.
- Sini Teivaanmäki: Alle kouluikäisten lasten toiminnanohjauksen vaikeudet ja taitojen varhainen tukeminen. Psykologia, JYU. Arvioitu valmistuminen 2023.
- Georgia Gerike: Mapping cognitive processes in reading disability and comorbid ADHD. Psykologia, JYU. Arvioitu valmistumisaika 2023.
- Henrik Husberg: Motivation, self-regulation and mathematics. Helsingin yliopisto. Arvioitu valmistumisaika 2023.
- Jari Westerholm: Puuttuvan tiedon käsittely psykometrisissä aineistoissa. Psykologia, JYU. Arvioitu valmistuminen 2023.
- Nina Kullberg: luetun ymmärtäminen. Psykologia: JYU. Arvioitu valmistumisaika 2023.
- Suvi Ylönen: Hahmotusvaikeuksille annetut merkitykset kokemusasiantuntijoiden puheessa. JYU. Arvioitu valmistuminen 2024.
- Nea Kronberg: Aiming for fluency – problems and possibilities in a Finland-Swedish setting. Opettajankoulutuslaitos, JYU. Arvioitu valmistuminen 2024.

- Pia Vataja: The development of literacy skills among monolingual and bilingual Finnish-Swedish children in early school years. OKL, JYU. Arvioitu valmistuminen 2025.
- Ann-Katrine Risberg: Early identification of reading and writing difficulties among monolingual and bilingual pupils in Finland. Erityispedagogiikka, ÅA. Arvioitu valmistuminen 2026.
- Enni Junttila: Teatterin lukiodiplomin arviointi opiskelijan ja opettajan näkökulmasta. Taidekasvatus, JYU.
- Jonne Posti: Nopean nimeämisen kuntoutus. Terveystieteet, Itä-Suomen yliopisto.

Niilo Mäki Instituutin henkilöstöä osallistuu/on osallistunut vuonna 2021 väitöskirjojen ohjaamiseen ja ohjausryhmiin seuraavasti:

Jyväskylän yliopisto, erityispedagogiikka	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Jokimies Erika	Savolainen Hannu
Kronberg Nea	Salmi Paula
Markkanen Hanna	Närhi Vesa, Savolainen Hannu
Palmu Iines	Määttä Sami, Närhi Vesa, Savolainen Hannu
Pulkinen Jenni	Heikkilä Riikka
Salmi Elisa	Määttä Sami
Tiihonen Mikko	Karhu Anne, Savolainen Hannu
Jyväskylän yliopisto, kasvatustiede	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Puttonen Jenni	Heikkilä Riikka
Jyväskylän yliopisto, opettajankoulutuslaitos	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Sivunen Ulla	Kanto Laura
Vataja Pia	Salmi Paula
Jyväskylän yliopisto, psykologia	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Asp Eeva	Salmi Paula
Gerike Georgia	Latvala Juha-Matti
Kullberg Nina	Hautala Jarkko
Peltopuro Minna	Ahonen Timo, Närhi Vesa
Teivaanmäki Sini	Ahonen Timo, Klenberg Liisa

Jyväskylän yliopisto, taidekasvatus	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Junttila Enni	Hautala Jarkko
Helsingin yliopisto, suomen kieli	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Tjukanov Maija	Kanto Laura
Itä-Suomen yliopisto, terveystieteet	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Posti Jonne	Hautala Jarkko
Åbo Akademi, kasvatustiede	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Risberg Ann-Katrine	Salmi Paula

7. Kansainvälinen toiminta

Niilo Mäki Instituutissa tehdään kansainvälistä tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä. Toiminnan kautta luodaan verkostoja ja uusia mahdollisuuksia Niilo Mäki Instituutin toiminnan kehittämiseksi ja laajentamiseksi. Vuoden 2021 aikana on toteutettu kansainvälistä toimintaa muun muassa seuraavilla tavoilla. Jatkuneen koronapandemian vuoksi matkustaminen oli vähäistä.

Kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistyötä

Niilo Mäki Instituutin toteuttamissa hankkeissa tehtiin kansainvälistä yhteistyötä hankesuunnitelmien mukaisesti.

Euroopan Komission Marie Skłodowska-Curie ITN (Innovative training network) -hanke Neo Prism C jatkui vuonna 2021. Hankkeessa toimii tutkijana tohtoriopiskelija Georgia Gerike, jonka väitöskirjassa tutkitaan lukemisvaikeuden ja ADHD:n päällekkäistymistä ja niihin liittyviä kognitiivisia prosesseja. Tutkimuksessa hyödynnetään Lastentutkimuskeskityksestä kerättyä tutkimusaineistoa ja uutta, kerättävää aineistoa. NeoPrismC-hankkeeseen liittyvät työpajatapaamiset (Kreetta ja Louvain) sekä muut palaverit järjestettiin etäyhteyksin tai hybridinä koronapandemian vuoksi.

Ulkoministeriön rahoittama eTaleAfrica -hanke jatkui suunnitelmien mukaisesti. Hankkeessa on kehitetty e-oppimisympäristöä lukemaan oppimisen ja opettamisen tueksi Afrikassa. Hanke toteutetaan yhteistyössä seuraavien kumppanien kanssa: Jyväskylän yliopisto, Helsingin yliopisto, Namibian yliopisto, Kenya Institute of Special Education, Sambian yliopisto ja Archbishop Mhaya University College of Tabora (Tansania). Hankkeen työpajatapaamiset (Jyväskylä ja Lusaka, Sambia) järjestettiin etäyhteyksin koronapandemian vuoksi. eTaleAfrica -ympäristön käytön kokeilua on suunniteltu myös Kirkon Ulkomaanavun kanssa heidän organisaationsa toimintamaissa.

Muu kansainvälinen yhteistyö

Yhteisjulkaisuja on valmisteilla useiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa ja monissa hankkeissa tehdään yhteistyötä ulkomaisten tutkijoiden kanssa.

GraphoGame-oppimispeliin liittyvä tutkimus- ja kehittämistyö jatkuu Niilo Mäki Instituutissa ja Jyväskylän yliopistossa nimellä GraphoLearn. GraphoGamen kaupalliset oikeudet ulkomailla on GraphoGroup Oy -yrityksellä.

Liitteet:

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin tutkijoiden julkaisut 2021

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2021

Liite 3. NMI:n koulutukset ja OPH-rahoitteiset koulutukset vuonna 2021

Liite 4. Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto ja hallitus 2021

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin tutkijoiden julkaisut 2021

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehdessä NMI Bulletinissa vuoden 2021 aikana muiden kuin NMI:n tutkijoiden kirjoittamat artikkelit on listattu tämän vuosikertomuksen sivuilla 33-34.

Väitöskirjat

-

Tutkimusartikkelit

Aro, T., Eklund, K., Eloranta, A. K., Ahonen, T., & Rescorla, L. (2021). Learning Disabilities Elevate Children's Risk for Behavioral-Emotional Problems: Differences Between LD Types, Genders, and Contexts. *Journal of Learning Disabilities*, 00222194211056297.

Einola, S., Kangas, T., Klenberg, L. & Kuntoutuksen Vaikuttavuustyöryhmä (KVT) (2021). Neuropsykologisen kuntoutuksen vaikuttavuus lasten ja nuorten toiminnanohjauksen vaikeuksien hoidossa. *Psykologia*, 56, 227-250.

Eloranta, A.-K., Närhi, V., Muotka, J., Tolvanen, A. Korhonen, E., Ahonen, T. & Aro, T. (2021). Psychiatric problems in adolescence mediate the association between childhood learning disabilities and later wellbeing. *Learning Disability Quarterly*. DOI: 10.1177/073194872110120

Hautala, J., Hawelka, S., & Aro, M. (2021). Dual-stage and dual-deficit? Word recognition processes during text reading across the reading fluency continuum. *Reading and Writing*, 1-24. <https://doi.org/10.1007/s11145-021-10201-1>

Hautala, J., Hawelka, S., Loberg, O. & Leppänen, P. (2021). A Dynamic Adjustment Model of Saccade Lengths in Reading for Word-Spaced Orthographies: Evidence from Simulations and Invisible Boundary Experiments. *Journal of Cognitive Psychology*. <https://doi.org/10.1080/20445911.2021.2011895>

Hoffman, L., Närhi, V., Savolainen, H., & Schwab, S. (2021) Classroom Behavioural Climate in Inclusive Education – A Study on Secondary Students' Perceptions. *JORSEN*. doi: 10.1111/1471-3802.12529

Hokkanen, L., Laasonen, M., Klenberg, L., Koponen, T., Peltomaa, K., Närhi, V. & Kuntoutuksen Vaikuttavuustyöryhmä (KVT) (2021). Neuropsykologisen kuntoutuksen vaikuttavuus lapsilla ja nuorilla – systemaattisten sateenvarjokatsausten yhteenveto. *Psykologia*, 56, 131-144.

Hokkanen, L., Laasonen, M., Klenberg, L., Peltomaa, K. & Närhi, V. (2021). Lasten neuropsykologinen kuntoutus Suomessa – kyselytutkimus tekijöistä, sisällöistä ja käytännöistä. *Psykologia*, 56, 108-125.

Kanto, L., & Mann, W. (2021). Assessing strength of vocabulary knowledge in deaf and hearing children using Finnish Sign. In *Collated Papers for the ALTE 7th International Conference*, Madrid. 38–42.

Kanto, L., Syrjälä, H., & Mann, W. (2021). Assessing vocabulary in deaf and hearing children using Finnish Sign Language. *The Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 26(1), 147-158. DOI: 10.1093/deafed/enaa032

Karhu, A., Heiskanen, N. & Närhi, V. (2021). Kohti sosioemotionaalaisia taitoja ja lasten osallisuutta tukevaa toimintakulttuuria – ProVaka-toimintamallin pilottivaiheen analyysi . (Developing the working culture in early education to support children's socio-emotional skills and participation – an analysis of piloting the Program Wide Positive Behavior Support in Finland.) *Journal of Early Childhood Education Research*, 10(1), 83-113.

Karhu, A., Paananen, M., Närhi, V., Savolainen, H. (2020) Implementation of inclusive CICO Plus Intervention for Pupils at Risk for Severe Behaviour Problems in SWPBS schools. *European Journal of Special Needs Education*, DOI: 10.1080/08856257.2020.1809801

Kinnunen, A-M., Aro, M., Närhi, V., & Savolainen, H. (2021) Tukivastemallilla selkeyttä ja vaikuttavuutta oppimisen ja koulunkäynnin tukeen. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin, 31(2), 105-114.

Kolozsvári, O. B., Xu, W., Gerike, G., Parviainen, T., Nieminen, L., Noiray, A. & Hämäläinen J. A. (2021). Coherence Between Brain Activation and Speech Envelope at Word and Sentence Levels Showed Age-Related Differences in Low Frequency Bands. *Neurobiology of Language*, 2 (2): 226–253. doi: https://doi.org/10.1162/nol_a_00033

Kyttälä, M., Björn, P. M., Rantamäki, M., Närhi, V., & Aro, M. (2021). Assessment conception patterns of Finnish pre-service special needs teachers: the contribution of prior studies and teaching experience. *European Journal of Special Needs Education*, ahead of print, DOI: 10.1080/08856257.2020.1853972

Lappalainen, R., Lappalainen, P., Puolakanaho, A., Hirvonen, R., Eklund, K., Ahonen, T., Muotka, J. & Kiuru, N. (2021). The Youth Compass-the effectiveness of an online acceptance and commitment therapy program to promote adolescent mental health: A randomized controlled trial. *Journal of contextual behavioral science*, 20, 1-12.

Lindner, K-T., Savolainen, H., & Schwab, S. (Accepted 5.10.2021) Development of Teachers' Emotional Adjustment Performance Regarding their Perception of Emotional Experience and Job Satisfaction during Regular School Operations, the First and the Second School Lockdown in Austria. *Frontiers in Psychology*, 12. doi: 10.3389/fpsyg.2021.702606

Lohvansuu, K., Torppa, M., Ahonen, T., Eklund, K., Hämäläinen, J. A., Leppänen, P. H., & Lyytinen, H. (2021). Unveiling the mysteries of dyslexia—Lessons learned from the prospective Jyväskylä longitudinal study of dyslexia. *Brain sciences*, 11(4), 427.

Marinus, E., Torppa, M., Hautala, J., & Aro, M. (2021). Spelling in Finnish: the case of the double consonant. *Reading and Writing*. <https://doi.org/10.1007/s11145-021-10217-7>

Merjonen, P., Salmi, P., Latvala, J-M. & Husberg, H. (2021). Opettajien stressi ja minäpystyvyyden oppimisvaikeusoppijoiden opettamisessa COVID-19 pandemian aiheuttaman poikkeustilan aikana. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti, NMI-bulletin, 31 (4), 29-46.

Nora, A., Renvall, H., Ronimus, M., Kere, J., Lyytinen, H., & Salmelin, R. (2021). Children at risk for dyslexia show deficient left-hemispheric memory representations for new spoken word forms. *Neuroimage*, 229(1), 117739. <https://doi.org/10.1016/j.neuroimage.2021.117739>

Raatikainen, P., Hautala, J., Loberg, O., Kärkkäinen, T., Leppänen, P., & Nieminen, P. (2021). Detection of developmental dyslexia with machine learning using eye movement data. *Array*, 100087. <https://doi.org/10.1016/j.array.2021.100087>

Rantanen, M., Hautala, J., Loberg, O., Nummenmaa, L., Hietanen, J. & Astikainen, P. (2021). Attentional bias towards interpersonal aggression in depression - an eye movement study. *Scandinavian Journal of Psychology*. <https://doi.org/10.1111/sjop.12735>

Sainio, P., Eklund, K., Hirvonen, R., Ahonen, T., & Kiuru, N. (2021). Adolescents' academic emotions and academic achievement across the transition to lower secondary school: The role of learning difficulties. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 65 (3), 385-403.

Suominen, H., Klenberg, L. & Kuntoutuksen Vaikuttavuustyöryhmä (KVT) (2021). Neuropsykologisen kuntoutuksen vaikuttavuus lasten ja nuorten visuaalisen hahmottamisen vaikeuksissa. *Psykologia*, 56, 200-209.

Vataja, P., Lerkkanen, M-K., Aro, M., Westerholm, J., Risberg, A-K. & Salmi, P. (2021). The predictors of literacy skills among monolingual and bilingual Finnish-Swedish children during first grade. *Scandinavian Journal of Educational Research*, Early online. <https://doi.org/10.1080/00313831.2021.1942191>

Wiklund, M., Honko, M., Kanto, L., & Råman, J. (2021). Pitkittyneen etäajan vaikutuksista kielentutkimukseen ja alan opetukseen. *Puhe ja kieli*, 41(2), 113-114.

<https://journal.fi/pk/article/view/110920>

Yada, A., Björn, P., Savolainen, P., Kyttälä, M., Aro, M., & Savolainen, H. (2021) Pre-service teachers' self-efficacy for inclusive practices and resilience in Finland. *Teaching and Teacher Education*. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103398>

Kirjat ja kirjanluvut

Junttila, E., Ronimus, M. & Hautala, J. (2021). "Koska oli ekstrasuperkivaa" -3.-4. -luokkalaisten hitaiden lukijoiden kokemuksia. Teoksessa M. Laakso, A. Nylund, A. Kautto, L. Kanto & A-K. Tolonen (toim.), *Kieli, leikki ja pelillisuus* (s. 27–41). *Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistyksen julkaisuja 53*. [LINK](#)

Karhu, A., Paananen, M & Närhi, V. (2021). *Kummi 17*. Check in Check out (CICO) - en modell för individualiserat beteendestöd i skolan. Jyväskylä: NMI.

Laakso, M., Nylund, A., Kautto, A., Kanto, L., & Tolonen, A.-K. (2021). Kieli, leikki ja pelillisuus kehittymisen välineinä. In M. Laakso, A. Nylund, A. Kautto, L. Kanto, & A.-K. Tolonen (Eds.), *Kieli, leikki ja pelillisuus: Puheen ja kielen tutkimuksen päivät 25.-26.3.2021* (pp. 3-9). Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys ry. Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistyksen julkaisuja, 53. <https://www.puhejakieli.fi/sites/puhejakieli.fi/files/kielileikkijapelillisuus2021open.pdf>

Laakso, M., Nylund, A., Kautto, A., Kanto, L., & Tolonen, A.-K. (Eds.). (2021). *Kieli, leikki ja pelillisuus: Puheen ja kielen tutkimuksen päivät 25.–26.3.2021*. Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys ry. Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistyksen julkaisuja, 53. <https://www.puhejakieli.fi/sites/puhejakieli.fi/files/kielileikkijapelillisuus2021open.pdf>

Niskakoski, M., Määttä, S. Korpivaara, P. & Westerholm, J. (2021.) Yläkoulun DigiLukiseula - Digitaalinen luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä 7. ja 8. -luokkalaisille. Niilo Mäki Instituutin verkkojulkaisu: <https://digilukiseula.nmi.fi/ylakoulun-digilukiseula/>.

Sneck, S., Syväoja, H., Asunta P. & Tammelin, T. 2021. Liikkuen matikkaa – Opettajan opas 3.lk matematiikan oppituntien toteuttamiseen liikkuen. Julkaisija: Likes, Jyväskylä. Painetun oppaan kustannus ja jakelu: Niilo Mäki Instituutti, Jyväskylä

Syväoja, H., Asunta P. Haapala, H., Sneck, S. & Tammelin, T. 2021. Liikuntabreikit – Opettajan opas oppituntin tauottamiseen liikkuen. Julkaisija: Likes, Jyväskylä. Painetun oppaan kustannus ja jakelu: Niilo Mäki Instituutti, Jyväskylä.

Kongressi- ja muut esitykset

Hautala, J., Junttila, E., Ronimus, M. (2021). Effectiveness of Reader's Theater programs in promoting reading skills and motivation. Roundtable presentation at European Association for Research on Learning and Instruction (EARLI) online conference, 23-27.8.2021.

Kanto L. (2021). Assessing strength of vocabulary knowledge in children using Finnish Sign Language. ICED (International Congress on of the Education of the Deaf) <https://iced2021.com.au/program/> 5.-8.7.2021

Kanto L. (2021). Development a signed language assessment battery for Finnish Sign language ICED (International Congress on of the Education of the Deaf) <https://iced2021.com.au/program/> 5.-8.7.2021

Kanto, L. & Syrjälä, H. (2021). Story grammar elements in the narratives of children acquiring Finnish Sign Language. IASCL (International Association for the Study of Child Language) <https://iascl2021.com/program/> 15.-23.7.2021

Kanto, L. (2021). Adapting multiple sign language development assessment tools for Finnish Sign Language. AILA (World Congress of Applied Linguistics) <https://www.aila2021.nl/scientific-programme-1> 15.-20.8.2021

Kanto, L. (2021). Features in linguistic environment of children acquiring Finnish Sign Language. SSML2 (Typology of small-scale multilingualism 2) <https://www2.helsinki.fi/.../small-scale.../programme> 16.-18.8.2021.

Latvala, J-M. (2021). Implementing research results into the practice - the commercialization of GraphoLearn/GraphoGame and other relevant cases from Niilo Mäki Institute. Presentation in 4th Training Workshop on Valence and Arousal Systems. Louvain, Belgium. 10.-12.11.2021.

Niskakoski, M. & Shenouda Khalil, K. (2021.) DigiLukiseula – digitaalinen lukemisen ja kirjoittamisen taitojen arviointimenetelmä. ITK-konferenssi (Interaktiivinen tekniikka koulutuksessa), 3.12.2021.

Risberg, A-K. (2021). Svaga läsares läs- och skrivutveckling. Presenterad online vid Den nionde nordiska kongressen om dyslexipedagogik den 19 augusti 2021.

Teivaanmäki, S. & Klenberg, L. (2021). Effectiveness of the ENGAGE intervention in reducing problem behaviours in Finnish preschoolers. The 14th Nordic Meeting in Neuropsychology, Copenhagen, Denmark

Pro Gradut ja muut opinnäytetyöt

Junikka, M. (2021). Alakouluikäisten heikkojen lukijoiden lukutaidon, lukumotivaation ja lukemisen minäpystyvyyden tukeminen lukuteatterin keinoin. Erityispedagogiikka, Jyväskylän yliopisto.

Palokangas, H. (2021). Lukuteatterin vaikutukset ääneen lukemiseen. Pro Gradu -tutkielma. Filosofian tiedekunta, Kasvatustieteet ja psykologia, Erityispedagogiikka, Itä-Suomen yliopisto.

Vehmas, M. (2021). S2-oppilaiden suomen kielen taitoon liittyvä minäpystyvyys. Kasvatustieteet, Helsingin yliopisto.

Muut julkaisut

Elomäki, A. (2021). Onerva Mäki – Erilaisten asialla. Niilo Mäki Instituutti, Jyväskylä. Saatavilla maksutta: <https://www.nmi.fi/onerva-maki-erilaisten-asialla/>

Heikkilä, R. (2021). LUKINO-hankkeessa kehitetään uusia välineitä lukitaitojen ja nopean nimeämisen arviointiin. *Kielikukka*, 40 (9), 19-22.

Jalonen, A. & Kettunen, A. (2021) Lukumummit ja -vaarit lasten lukutaidon tukena jo kymmenen vuotta, *Kielikukka* 4/2021. 3-5.

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2021

Haakana Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen

Hautala Jarkko

- Lukiloki-hankkeen ohjausryhmän jäsen
- Kansallisen lukutaitostrategian ohjausryhmä

Husberg Henrik

- NORSMAn Scientific Committee'n jäsen
- NORSMa FI sihteeri

Kanto Laura

- Puhe ja kieli yhdistyksen hallituksen jäsen
- Puhe ja kieli lehden toimittaja
- Kumpparit -työryhmän (kuulo- ja viittomakielialan järjestöt) jäsen
- Kotimaisten kielten keskuksessa toimivan Viittomakielten lautakunnan jäsen

Klenberg, Liisa

- Helsingin yliopiston neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen ohjausryhmän jäsenyys
- Suomen neuropsykologisen yhdistyksen erikoistumislautakunnan jäsenyys

Lahti Juha

- Celia-kirjaston johtokunnan jäsenyys

Latvala Juha-Matti

- Hallituksen jäsen 5/2018-, Kuntoutussäätiö.
- Jäsen Eduskunnan erilaisten oppijoiden tukiryhmässä 10/2021-
- Jäsen Selkokielen neuvottelukunnassa.
- Jäsen Selkokirjatyöryhmässä.
- Jäsen Oikeus oppimiseen neuvottelukunnassa.
- Ohjausryhmän jäsen NeoPrismC -hanke (EU:n ETN-projekti)

Malinen Riikka

- Suomen Pakolaisavun yhteiskuntaorientaation kouluttajien opas -kehittäjäraati

Närhi Vesa

- VIP-verkosto: Käyttäytymisellään reagoivat lapset ja nuoret –teemaryhmä
- Varkauden kaupungin ProKoulu-ohjausryhmä

Rintanen, Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen

Salmi Paula

- NMI Bulletin -lehden toimituskunnan jäsen
- Lukuliike koulussa -hankkeen (OPH) ohjausryhmän jäsen
- Vertaisarviointi kansainvälisissä julkaisuissa

Savolainen Hannu

- PBIS-Europe Network, Board
- Oikeus oppia / Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen Etelä-Karjalassa hankkeen ohjausryhmä
- VIP-verkosto: Käyttäytymisellään reagoivat lapset ja nuoret –teemaryhmä
- Turun kaupungin ProKoulu-ohjausryhmä
- Varkauden kaupungin ProKoulu-ohjausryhmä

Savolainen Pirjo

- Kiteen kaupungin ProKoulun ohjausryhmä
- Turun kaupungin ProKoulu-ohjausryhmä
- Varkauden kaupungin ProKoulu-ohjausryhmä

Ylönen Suvi

- CP-liiton Perhe voimavarana -hankkeen ohjausryhmäjäsenedy
- Eduskunnan Erilaisten oppijoiden tukiryhmän jäsen

Liite 3. NMI:n OPH-rahoitteiset koulutukset vuonna 2021

Verkkokoulutukset ja -tallenteet: 21 verkkokoulutusta, joissa 36 opintopistettä

OPH: Päällekkäistyneet oppimisvaikeudet (1 op), verkko 14.9.2020–31.12.2021

OPH: Hyvän työrauhan rakennusaineita – opettajan luokanhallinnan taitojen kehittäminen koulun arjessa (1 op), verkkokoulutus 1.9.2020–31.12.2021

OPH: Yhteen- ja vähennyslaskusujuvuuden tukeminen vuosiluokilla 2–4, (1 op) verkkokoulutus 17.8.2020–30.11.2021

OPH: Oppimisvaikeudet lukiossa (2 op), verkkokoulutus 11.5.2020–31.5.2021

OPH: MALTTI – Tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen ryhmämuotoisen kuntoutuksen ja tehostetun tuen toteuttaminen (3 op), verkko 18.5.2020–28.2.2021

OPH: Miten ymmärtää ja tukea tarkkaavuusongelmaista esi- ja alkuopetusikäistä lasta? (1 op), verkkokoulutus 18.5.2020–28.2.2021

OPH: Käyttäytymisen haasteiden kohtaaminen varhaiskasvatuksessa ja koulussa (2 op), 22.2.–15.4.2021 verkkokoulutus

OPH: Itsesäätelytaitojen kehitys, haasteet ja tukeminen varhaiskasvatuksessa (2 op) verkkokoulutus 11.1.2021–11.6.2021

OPH: Matematiikan opetus ja oppiminen (4 op), verkkokoulutus 14.9.–31.3.2021

OPH: HYVÄ ALKU esiwebinaarisarja: Oppimisen polkuja ja tuen portaita – tutkimusperustainen tuki kasvatus- ja opetustyössä, 17.11.2021 saakka

OPH: HYVÄ ALKU 2021 - Myönteisen kehityksen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja esi- ja alkuopetuksessa 1.8.-31.12.2021

OPH: HYVÄ ALKU 2021 - Neuropsykiatriset haasteet ja tunnetaitojen tukeminen 1.8.–31.12.2021

OPH: HYVÄ ALKU 2021 - Kasvun ja oppimisen tukeminen koulussa 1.8.–31.12.2021

OPH: HYVÄ ALKU 2021 - Kielenkehityksen ja lukutaidon tukivälineitä tunnistamiseen, arviointiin ja tukeen 1.8.–31.12.2021

OPH: HYVÄ ALKU 2021 – Tukea oppimiseen, opettamiseen ja hahmottamiseen 1.8.–31.12.2021

OPH: Jäsentyntä tukea levottomille lapsille – konsultaatiomalli päiväk. (2 op) 14.9.–30.11.2021

OPH: Motorisen oppimisen vaikeudet lapsen ja nuoren arjessa 2 op, 19.10.2020-31.12.2021

OPH: Hyvän työrauhan rakennusaineita – opettajan luokanhallinnan taitojen kehittäminen koulun arjessa (1 op), verkkokoulutus 1.9.2020–31.12.2021

OPH: Yhteen- ja vähennyslaskusujuvuuden tukeminen vuosiluokilla 2–4, (1 op) verkkokoulutus 17.8.2020–30.11.2021

OPH: Ekapeli lukemaan oppimisen ja sujuvan lukemisen tukena (1 op), verkkokoulutus 27.5.2020.–31.12.2021

OPH: Hahmottamisen haasteet toisen asteen koulutuksessa (1 op), verkkokoulutus 15.3.–30.9.2021

Yhteispeli-webinaarit: 24 koulutuspäivää ja 80 hankkeeseen osallistuvien koulujen webinaaripäivää – yhteensä 104 webinaaripäivää

OPH: Yhteispeli – tunne- ja vuorovaikutustaidoilla kohti hyvinvointia 2019-2020:

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja oppilaille -koulutukset opettajille: 3. alueellinen opettajakoulutus: 18.1.2021, 19.1.2021, 20.1.2021 ja 21.1.2021 webinaari

OPH: Vuorovaikutteisia työtapoja yhdessä työskentelyyn – opetushenkilökunnan koulutus: kaksi työyhteisökoulutusta 20:lle hankkeessa mukana olleelle koululle tammi-huhtikuussa 2021 webinaarina, yhteensä 40 webinaaria.

OPH: Syventävää osaamista tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukemiseen: Yhteispeli Mentor - koulutus 9.-10.6.2021 webinaari

OPH: Yhteispeli – osallisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen tunne- ja vuorovaikutustaitojen avulla 2020-2021

OPH: Hyvinvointia koulu yhteisöön – koulutukset esimiehille: 2. alueelliset rehtorikoulutukset 6.-7.9.2021 webinaari ja 3. alueelliset koulutuspäivät 2.-3.11.2021 webinaari

OPH: Tunne- ja vuorovaikutustaitoja oppilaille -koulutukset opettajille: 1. alueellinen opettajakoulutus: 1.2.2021 ja 2.2.2021, 3.2.2021 ja 4.2.2021 webinaari, 2. alueellinen opettajakoulutus: 8.9.2021, 9.9.2021, 10.9.2021 ja 14.9.2021 webinaari ja 9.11.2021, 10.11.2021, 16.11.2021 ja 17.11.2021

OPH: Vuorovaikutteisia työtapoja yhdessä työskentelyyn – opetushenkilökunnan koulutus: kaksi työyhteisökoulutusta 20:lle hankkeessa mukana olleelle koululle helmi-maaliskuussa ja syys-lokakuussa 2021 webinaarina, yhteensä 40 webinaaria.

OPH: Yhteispeli – tunne- ja vuorovaikutustaidoilla hyvinvointia kouluun 2021-2022: Hyvinvointia koulu yhteisöön – koulutukset esimiehille: 1. alueelliset rehtorikoulutukset 24.11.2021 ja 25.11.2021 webinaari

Webinaarit ja lähikoulutukset

OPH: MALTTI – tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen ryhmämuotoisen intervention ja tehostetun tuen toteuttaminen (3 op), webinaarit 10.9., 26.11.2020 ja 4.2.2021

OPH: Aivo-osaamista oppimisen, kasvun ja kehityksen tueksi – Mitä jokaisen varhaiskasvattajan on tärkeää tietää aivojen kehityksestä (4 op), webinaarit 5.11.2020, 21.–22.1.2021 ja 18.3.2021

OPH: Vaativa erityinen tuki (3 op), webinaarit 10.12.2020, 20.1.2021 ja 10.2.2021

OPH: Etsivät-ryhmä: lasten toiminnanohjauksen tukeminen (3 op), webinaarit 23.11.2020, 15.2. ja 12.4.2021

OPH: HYVÄ ALKU -TAPAHTUMAN ESIWEBINAARI: OPPIMISEN POLKUJA JA TUEN PORTAITA - tutkimusperustainen tuki kasvatus- ja opetustyössä 14.12.2020, 14.1.2021, 26.1.2021, 1.2.2021

OPH: Erityistä tukea yleisopetuksen luokassa – keinoina yhteisopettajuus ja joustava opetusryhmäjako (3 op), webinaarit 14.1.2021 ja 15.2.2021

OPH: Keinoja tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen tukemiseen (2 op), webinaarit 15.1. ja 26.3.2020

OPH: Toiminnanohjaus, itsesäätely ja oppimisen vaikeudet – Miten auttaa? (2 op), webinaarit 19.1., 16.2. ja 15.4.2021

OPH: Käyttäytymisen haasteiden kohtaaminen varhaiskasvatuksessa ja koulussa (2 op), webinaarit 19.1., 26.1., 2.2. ja 17.2.2021

OPH: Check in - Check out (CICO) tehostetun tuen toimintamalli käytösongelmien kohtaamiseen kouluyhteisössä (3 op), webinaarit 20.1. ja 17.2.2021

OPH: Välinpitämättömyyden kulttuurista välittämisen kulttuuriin – monialainen yhteistyö vaativassa oppilas- ja perhetyössä (3 op), 20.–21.1.2021 ja 18.2.2021

OPH: Pällekkäistyneet oppimisvaikeudet (3 op), webinaarit 28.1., 29.4. ja 30.4.2021

OPH: Nettilukutaito ja luetun ymmärtämisen tukeminen luokilla 6–9 (2 op), webinaarit 3.2. ja 31.3.2021

OPH: Digihöystetty matematiikka: Matemaattisten ja opetustaitojen täydennyskoulutus (5.–9. lk) (4 op), 8.2., 10.2., 15.3., 17.3., 19.4. ja 21.4.2021

OPH: Miten auttaa vanhempaa ymmärtämään lasten oppimisvaikeuksia ja tukemaan oppimista (1 op), webinaarit 9.2. ja 9.3.2021

OPH: Opiskelun ja motivaation tuki perusasteelta toiselle asteelle (3 op), webinaarit 8.2.2021 ja 25.3.2021

OPH: Tukitoimia ammatillisen koulutuksen työrauhaongelmiin (1 op), webinaari 10.2.2021

OPH: S2-oppilaiden kielellisten taitojen ja lukemisen tukeminen (2 op), webinaarit 11.2. ja 5.5.2021

OPH: Itsesäätelytaitojen kehitys, haasteet ja tukeminen varhaiskasvatuksessa (3 op), webinaarit 15.2.2021 ja 12.4.2021

OPH: Strukturointi ja eriyttäminen opettajien työssä (2 op) webinaarit 16.2. ja 20.4.2021

OPH: Osallistava inklusiivinen koulu (2 op), webinaarit 17.–18.2.2021

OPH: Yleinen tuki oppilaiden käyttäytymisen tukemiseen; miten toimia levottoman luokan kanssa (3 op), webinaarit 26.2.2021 ja 16.4.2021

OPH: Empaattisen ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot haastavissa vuorovaikutustilanteissa (2 op), webinaari varhaiskasvatukseen ja alakouluun

11.3. ja 30.3.2021

OPH: Yleinen tuki oppilaiden käyttäytymisen tukemiseen; miten toimia levottoman luokan kanssa (3 op), webinaarit 12.3.2021 ja 23.4.2021

OPH: Tavoitteena sujuva lukutaito – Teoriaa ja harjoituksia (1 op), webinaarit 16.3.2021 ja 20.5.2021

OPH: Miten voit tukea nuorta, jolla on oppimisvaikeuksia – suojaavien tekijöiden vahvistaminen koulun keinoin? (2 op), webinaarit 17.3.2021 ja 28.4.2021

OPH: Keinoja lukemisen ja kirjoittamisen taitojen tukemiseen (2 op), webinaarit 18.3.2021 ja 18.5.2021

OPH: Opiskelun ja motivaation tuki perusasteelta toiselle asteelle (3 op), webinaarit 23.3.2021 ja 4.5.2021

OPH: Lapsen kuullun ymmärtämisen tukeminen varhaiskasvattajien ja vanhempien yhteistyönä (1 op), webinaari 23.3.2021

OPH: Kielenkehityksen ja vuorovaikutuksen tukeminen (3 op), webinaarit 24.3., 7.4. ja 6.5.2021

OPH: Haastava käyttäytyminen yläkoulussa (1 op), webinaari 25.3.2021

OPH: Lukemisen ja laskemisen sujuvuuden vaikeudet ja sujuvuuden tukeminen (1 op), webinaarit 7.4. ja 14.4.2021

OPH: Empaattisen ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot haastavissa vuorovaikutustilanteissa (2 op), webinaari yläkouluun ja toiselle asteelle 8.4. ja 27.4.2021

OPH: Psyykkisesti oireilevien lasten tukeminen liikunnassa (3 op), webinaarit 20.4., 11.5. ja 12.5.2021

OPH: Varhaisten matemaattisten taitojen ja varhaisen lukutaidon arviointi ja tukeminen (2 op), webinaari 22.–23.4.2021

OPH: Toiminnallista lukuiloa! Ideoita ja innostusta lastenkirjojen käyttöön varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (2 op), webinaarit 4.5. ja 26.5.2021

OPH: Empaattisen ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot haastavissa vuorovaikutustilanteissa (1 op), webinaari 4.5.2021

OPH: Empaattisen ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot haastavissa vuorovaikutustilanteissa (1 op), webinaari 11.5.2021

OPH: Toiminnallista lukuiloa! Ideoita ja innostusta lastenkirjojen käyttöön varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (2 op), 25.8. ja 23.9.2021 webinaari

OPH: Kielenkehityksen ja vuorovaikutuksen tukeminen (3 op), 31.8., 29.9. ja 2.11. 2021 webinaari

OPH: Ratkaisukeskeisiä työkaluja oppilashuollon ammattilaisille hyvän työrauhan tukemiseksi koulu yhteisössä (2 op), 8.9.2021 ja 27.10.2021 Tampere

OPH: Keinoja matikan taitojen tukemiseen (2 op), 8.9. ja 24.11.2021 webinaari

OPH Lapin yliopisto: SANANJALKOJA JA KIRJAINKIEMUROITA – sanataiteen menetelmistä intoa ja iloa luku- ja kirjoitustaidon oppimiseen ja opettamiseen (2 op)

9.9. ja 27.10.2021 webinaari

OPH: Tietotekniikkaa erityisopettajan arjessa (2 op), 10.9. ja 29.10.2021 Helsinki

OPH: Aikamatkalla – Sujuvan lukemisen ja oikeinkirjoituksen harjoitusohjelma (2 op),

16.9. ja 3.12.2021 webinaari

OPH: Miten auttaa vanhempaa ymmärtämään lapsen oppimisvaikeuksia ja tukemaan oppimista (1 op), 21.9. ja 2.11.2021 webinaari

OPH: Yleinen tuki oppilaiden käyttäytymisen tukemiseen; miten toimia levottoman luokan kanssa (3 op), 23.9. ja 12.11.2021 webinaari

OPH: Lapsen kuullun ymmärtämisen tukeminen varhaiskasvattajien ja vanhempien yhteistyönä (1 op), 24.9.2021 webinaari

OPH: LEIKITÄÄN JA KESKITYTÄÄN – Yliviikkaiden lasten tukeminen varhaiskasvatuksen ja terveydenhuollon yhteistyönä (3 op), 24.9. ja 14.1.2022 webinaari

OPH: Itsesäätelytaitojen kehitys, haasteet ja tukeminen alakoulussa (3 op) 27.9. ja 1.11.2021 webinaari

OPH: Hahmottamisen haasteet – Tunnistamisesta tukeen esi- ja alkuopetuksessa (3 op), 28.9., 6.10. ja 23.11.2021 webinaari

OPH: Viittomakielen omaksuminen ja kehitys (2 op), 28.9.2021 ja 5.10.2021 webinaari

OPH: Leikki-ikäisten lasten matemaattisten taitojen tukeminen – Nallematikan matkassa varhaismatematiikan maailmaan (1 op), 29.9.2021 webinaari

OPH: Ratkaisukeskeisiä työkaluja oppilashuollon ammattilaisille hyvän työrauhan tukemiseksi koulu yhteisössä (2 op), 29.9. ja 16.11.2021 webinaari

OPH: HURTIG – Konsultationsmodell för daghem – strukturerat stöd för rastlösa barn (2 sp)
1.10.2021 webinar

OPH: Check in-Check out (CICO) tehostetun tuen toimintamalli käytösongelmien kohtaamiseen
kouluyhteisössä (3 op), 5.10. ja 9.11.2021 webinaari

OPH: Check in-Check out (CICO) tehostetun tuen toimintamalli käytösongelmien kohtaamiseen
kouluyhteisössä (3 op), 7.10. ja 11.11.2021 webinaari

OPH: Työkaluja haastavan oppilaan kohtaamiseen (2 op), 7.10. ja 4.11.2021 webinaari

OPH: Työkaluja haastavan oppilaan kohtaamiseen (2 op), 8.10. ja 5.11.2021 webinaari

OPH: Haastavan käytöksen kohtaaminen vuorovaikutustaitojen ja pedagogisen tuen
näkökulmista (5 op), 8.10., 15.10., 29.10. ja 19.11.2021 webinaari

OPH: Luetun ymmärtämisen ja toiminnanohjaamisen tukeminen yläkoulussa ja toisella asteella
(2 op), 11.10. ja 1.11.2021 webinaari

OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittymisen tueksi (3 op), 12.–13.10.2021 Jyväskylä

OPH JAMK: Lastenpsykiatriset 15.10.2021 webinaari

OPH: Lasten suomalaisen viittomakielen kehityksen arviointi (5 op), 3.11., 23.11., 9.12.2021 ja
26.1.2022 webinaari

OPH: Haastavasti käyttäytyvän lapsen ymmärtäminen kouluympäristössä ja tukitoimien
suunnittelu (1 op), 5.11.2021 webinaari

OPH: Hyvä Alku -tapahtuma Jyväskylässä 17.-18.11.2021

OPH: Lukemisvaikeuden kielelliset taustataidot – Tunnistamisesta tukemiseen (1 op),

25.11.2021 Lahti

OPH JAMK: Lastenpsykiatriset 3.12.2021 webinaari

NIILO MÄKI -SÄÄTIÖN HALLINTONEUVOSTO JA HALLITUS 2021

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto vuonna 2021

Niilo Mäki Säätiön hallintoelimiä ovat hallintoneuvosto ja hallitus. Hallintoneuvostoon kuuluu puheenjohtaja ja 12-15 muuta jäsentä, jotka valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston sääntömääräisissä kokouksissa käsitellään mm. toimintakertomus ja tilinpäätös (kevätkokous) sekä seuraavan vuoden toimintasuunnitelma (syyskokous). Hallintoneuvoston jäsenet vuonna 2021 olivat (suluissa viimeinen valintavuosi).

Raimo Lappalainen, pj	(2019) Jyväskylän yliopistosäätiö
Mikko Aro, 1. vpj	(2020) Jyväskylän yliopistosäätiö
Marja-Leena Laakso	(2019) Jyväskylän yliopistosäätiö
Onerva Mäki	(2020) Niilo Mäen perikunta
Anna Rönkä	(2019) Haukkalan säätiö
Nico Holmberg	(2019) Jyväskylän kaupunki
Nina Hovén-Korpela	(2018) ADHD-liitto ry
Elina Salo-Orkamaa	(2018) Aivoliitto ry
Marju Silander, 2. vpj	(2019) Suomen CP-liitto ry
Katariina Pärnä	(2020) Mannerheimin lastensuojeluliitto
Sonja Miettinen (Leena Kokko)	(2020) Kehitysvammaliitto
Riia Palmqvist	(2019) Opetushallitus
Anne Vierelä	(2019) Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Berndt-Johan Lindström	(2020) Svenska Kulturfonden
Päivi Lindberg	(2019) THL

Niilo Mäki -säätiön hallitus vuonna 2021

Niilo Mäki Säätiön hallitukseen kuuluu puheenjohtaja sekä 4-6 jäsentä varajäsenineen. Hallintoneuvosto nimeää hallituksen vuodeksi kerrallaan. Seuraavassa hallituksen jäsenet sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä vuonna 2021.

Jäsen

Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja
Hannu Savolainen
Timo Ahonen
Ulla Richardson
Paavo Leppänen, varapuheenjohtaja
Päivi Kalilainen
Anne Korhonen

Varajäsen

Onerva Mäki
Tuomo Virtanen
Reija Alen
Jyrki Saarivaara
Tiina Parviainen
Seppo Huhtiniemi
Kirsi Kallionpää